Τὸ φύλλον λεπτὰ 30 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 35

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐσωτερικοῦ		Ἐξωτερικοῦ	
Ἐτησία	δρ. 12.—	Ἐτησία . .	φρ. χρ. 15.—
Ἑξάμηνος . . .	» 6,50	Ἑξάμηνος .	» 8.—
Τρίμηνος . . .	» 3,50	Τρίμηνος .	» 4,50

Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Ἐσωτερικ. λεπ. 30. Ἐξωτερικ. λεπ. 35

Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν, δραχμὴ λεπ. 60

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Σοφοκλέους ἀρ. 38, παρὰ τὸ Παρθάσιον

Περίοδος Β'.—Τόμος 26ον | *Ἐν Ἀθήναις, 2 Νοεμβρίου 1919* | *Ἔτος 41ον.—Ἀριθ. 49*

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ τοῦ HECTOR MALOT

[Βραβευμένο ἀπὸ τὴν Γαλλ. Ἀκαδημία]

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'. (Συνέχεια)

— Τὰ νερὰ πέφτουν στὸ ἀνθρακωρυχεῖο! φώναξε ὁ Καρρορῆς.

— Δὲν εἶναι νερό, εἶπε ὁ Δάσκαλος.

— Τί εἶναι λοιπόν;

— Δὲν ξέρω· μὰ δὲν εἶναι νερό.

Ἂν καὶ τόσες φορὲς ὁ Δάσκαλος εἶχε δώσει δείγματα τῆς εὐθυκρισίας του, δὲν τὸν ἐπίστευαν ἂν δὲν ἔδινε κάθε φορὰ καὶ τὴν ἀπόδειξη τοῦ ἐτχυρισμοῦ του. Ἐπειδὴ ὡμολογοῦσε τώρα πὼς δὲν ἤξερε τὴν αἰτία τοῦ κρότου ἐκείνου, (ποὺ καθὼς ἐμάθαμε ἀργότερα, τὸν ἔκανε ἕνας μεγάλος ἀνεμιστήρας, ποὺ τὸν εἶχαν βάλει γιὰ νὰ στέλνουν ἀέρα στοὺς ἐργάτες,) ξαναγύρισαν μὲ τρελλὸ φόβο στὴν ἰδέα τῆς πλημμύρας.

— Ἄναψε τὴ λάμπα!

— Περιττό.

— Ἀναψέ τη! ἄναψέ τη!

Ὑποχρεώθηκε νὰ ὑπακούσῃ, γιατὶ ὅλοι τὸ ζήτησαν ὁμόφωνα.

Τὸ φῶς μᾶς ἔδειξε τότε πὼς τὸ νερὸ δὲν εἶχε ὑψωθῆ καθόλου· μᾶλλον εἶχε χαμηλώσει.

— Βλέπετε λοιπόν; εἶπε ὁ Δάσκαλος.

— Θάναιθῆ σὲ λίγο· κι' αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ὑπάρχει σωτηρία!

— Ἂς τελειώσουμε λοιπὸν μιὰ καὶ καλή· δὲν μπορῶ πιὰ νὰ βασταξῶ!...

— Δός μου τὴ λυχνία, Δάσκαλε. Θὰ γράψω δυὸ λόγια γιὰ τὴ γυναίκα μου καὶ τὰ παιδιά μου.

— Γράψε καὶ γιὰ μένα!

Ὁ Μπεργκουνοῦ εἶχε γυρέψει τὴ λυχνία, γιὰ νὰ γράψῃ πρὶν πεθάνῃ στὴ γυναίκα του καὶ στὰ παιδιά του. Εἶχε στὴν τσέπη του ἕνα κομμάτι χαρτὶ κι' ἕνα μολύβι. Κι' ἄρχισε νὰ γράφῃ.

«Ἐμεῖς, ὁ Γάσπαρος, ὁ Παγῆς, ὁ Δάσκαλος, ὁ Καρρορῆς κι' ὁ Ρεμῆς, κλεισμένοι στὸ Ἀναίθασμα, θὰ πεθάνουμε.

«Ἐγώ, ὁ Μπεργκουνού, παρακαλῶ τὸ Θεὸ νὰ γίνῃ ὁ ἄντρας τῆς χήρας μου κι' ὁ πατέρας τῶν ὀρφανῶν μου. Τοὺς δίνω τὴν εὐχή μου».

— Ἐσύ, Γάσπαρε, τί θέλεις νὰ σοῦ γράψω;

«Ὁ Γάσπαρος ἀφίνει ὅ,τι ἔχει στὸν ἀνεψιό του τὸν Ἀλέξη καὶ νὰ εἶναι καλός.

«Ὁ Παγῆς ἀναθέτει τὴν γυναίκα του καὶ τὰ παιδιά του στὸ Θεό, στὴν Παναγιὰ καὶ στὴν Ἑταιρεία.»

— Ἐσύ, Δάσκαλε;

— Ἐγὼ δὲν ἔχω κανένα, ἀποκρίθηκε ὁ Δάσκαλος θλιβερά· κανένας δὲν θὰ μὲ κλάψῃ μένα.

— Ἐσύ, Καρρορῆ;

— Ἐγώ, ἐφώναξε ὁ Καρρορῆς, παραγγέλνω νὰ πουλήσουν τὰ κάστανά μου ἄψητα.

— Τὸ χαρτί μας δὲν χωράει τέτοιες ἀνοησίες, εἶπε μὲ θυμὸ ὁ Μπεργκουνού.

— Δὲν εἶναι ἀνοησία.

— Δὲν ἔχεις κανένα νάποχαιρετήσῃς ἐσύ; τὴ μάννα σου;

— Ἡ μάννα μου θὰ μὲ κληρονομήσῃ!

— Ἐσύ, Ρεμῆ;

«Ὁ Ρεμῆς χαρίζει τὸν Κάπη καὶ τὴν ἄρπα του στὸ Ματτία. Φιλεῖ τὸν Ἀλέξη καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ πάῃ νὰ βρῇ τὴ Λίζα, νὰ τὴ φιλήσῃ καὶ νὰ τῆς δώσῃ ἕνα ξερὸ τριαντάφυλλο ποὺ εἶναι στὴν τσέπη του».

— Νὰ ὑπογράψουμε τώρα ὅλοι.

— Ἐγὼ θὰ βάλω ἕνα σταυρό, εἶπε ὁ Παγῆς.

— Τώρα, εἶπε ὁ Μπεργκουνού, ἀφοῦ ὑπόγραψαν ὅλοι, παρακαλῶ ν' μὰφίσετε νὰ πεθάνω ἥσυχος, χωρὶς ὁμιλίες. Ἀντίο συντρόφοι!

Κατέβηκε ἀπ' τὸ σκαλί του στὸ δικό μας, μᾶς φίλησε καὶ τοὺς τρεῖς, ξανανέβηκε στὸ δικό του καὶ φίλησε τὸν Παγῆ καὶ τὸν Καρρορῆ· ἔπειτα ἔκαμε ἕνα σωρὸ ἀπὸ καρβουνόσκονη, ἔβαλε ἀπάνω τὸ κεφάλι του σὰ σὲ μαξιλάρι, ξαπλώθηκε ὅλος καὶ δὲν κουνήθηκε πιά.

Ἡ διαθήκη ποῦ γράψαμε προτήτερα κι' ὁ Μπεργκουνοῦ ποὺ παραδίνουνταν ἔτσι στὸ θάνατο, δὲν μᾶς ἔδιναν βέβαια θάρρος. Τὰ κτυπήματα ὡστόσο τῶν σφυρῶν ἀκούγουνταν πιὸ δυνατά, πιὸ καθαρὰ τώρα, ποὺ ἐσήμαινε βέβαια πὼς μᾶς εἶχαν πλησιάσει καὶ σὲ λίγο ἴσως θὰ μᾶς ἔφθαναν. Αὐτὸ μᾶς εἶπε κι' ὁ Δάσκαλος γιὰ νὰ παρηγορηθοῦμε.

— Μ' ἂν ἦταν ὅσο κοντὰ λές, θὰ τοὺς ἀκούγαμε νὰ φωνάζουν· μὰ δὲν τοὺς ἀκοῦμε· οὔτε ἐκεῖνοι ἀκοῦνε μᾶς.

— Μπορεῖ νὰ μὴν ἀπέχουν παρὰ λίγα μέτρα καὶ πάλι νὰ μὴν ἀκούγεται ἡ φωνή. Αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ εἶδος τοῦ στερεοῦ ποὺ ἔχει νὰ διαπεράσῃ.

«Τὸ νερὸ τινάχθηκε ὡς ἀπάνω...» (Σελ. 370, στ. γ'.)

— Ἡ κι' ἀπὸ τὴν ἀπόσταση.

Μὰ καὶ τὰ νερὰ χαμηλώναν ὁλοένα καὶ σὲ λίγο εἴχαμε τὴν ἀπόδειξη πὼς δὲν ἔφθαναν πιὰ ὡς τὸ ταβάνι τῆς στοᾶς.

Ἀκούσαμε σὰν ἕνα ξύσιμο στὸ σχιστόλιθο τοῦ ἀναιβάσματος καὶ τὸ νερὸ ἐπάφλασε σὰ νάκεσαν μέσα πετρίτσες.

Ἀνάψαμε τὴ λυχνία κι' εἴδαμε ποντικοὺς ποὺ ἔτρεχαν στὸ κάτω μέρος τοῦ ἀναιβάσματος. Σὰν καὶ μᾶς, θάχαν βρῆ κι' αὐτοὶ καταφύγιο σὲ κανένα κ ώ δ ω ν α καὶ μόλις χαμήλωσαν τὰ νερά, βγῆκαν ἀπὸ κεῖ γιὰ νὰ βροῦν τίποτα νὰ φᾶνε. Γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ φθάσουν ὡς σὲ μᾶς, θὰ πῆ ὅτι τὸ νερὸ δὲν ἐγέμιζε πιὰ τὶς στοὲς ὡς ἀπάνω.

Οἱ ποντικοὶ αὐτοί, στὴ φυλακή μας, ἦταν ὅ,τι κι' ἡ περιστερὰ στὴν κιβωτὸ τοῦ Νῶε: τὸ τέλος τοῦ κατακλυσμοῦ.

— Μπεργκουνού, κουράγιο! εἶπε ὁ Δάσκαλος ψηλώνοντας ὡς τὸ ἀπάνω σκαλοπάτι.

Καὶ τοῦ ἐξήγησε πὼς, ἀπὸ τὴν ἐμφάνιτη τῶν ποντικῶν, μπορούσαμε νὰ συμπεράνουμε τὴ γρήγορη σωτηρία μας.

Ἀλλὰ ὁ Μπεργκουνοὺ δὲν ἐπείσθηκε.

— Ἂν εἶναι, εἶπε, νὰ ξαναπεράσω ἀπὸ τὴν ἐλπίδα στὴν ἀπελπισία, καλύτερα νὰ μὴν ἐλπίσω τίποτα. Περιμένω τὸ θάνατο. Ἂν ἔλθῃ τώρα σωτηρία, εὐλογητὸς ὁ Θεός!

Θέλησα νὰ καταίβω ἀπ' τὸ σκαλί μας γιὰ νὰ ἰδῶ πόσο εἶχαν χαμηλώσει τὰ νερά. Κι' εἶδα πραγματικῶς ἕνα μεγάλο διάστημα ἀνάμεσα στὸ νερὸ καὶ στὸ ταβάνι τῆς στοᾶς.

— Πιάσε μας ποντίκια νὰ τὰ φᾶμε! μοῦ φώναξε ὁ Καρρορῆς.

Ἀλλὰ γιὰ νὰ πιάσω ποντίκια, ἔπρεπε νὰ εἶμαι πολὺ πιὸ εὐκίνητος.

Ὡστόσο ἡ ἐλπίδα μὲ εἶχε ζωογονήσει καὶ τὸ κενὸ ἐπεῖνο στὴ στοὰ μοῦ γέννησε μιὰ ἰδέα, ποὺ μ' ἐβασάνιζε σὰν πειρασμός.

Ξανανέβηκα στὸ σκαλί μας καὶ εἶπα:

— Δάσκαλε, ἔχω μιὰ ἰδέα. Ἀφοῦ τὰ ποντίκια τρέχουν στῆ στοά, θὰ πῆ πὼς μποροῦν καὶ περνοῦν. Θὰ πάω κολυμπώντας ὡς τὶς σκάλες. Ἀπὸ κεῖ θὰ μπορέσω ἴσως νὰ φωνάξω, ν' ἀκουσθῶ καὶ νὰ βοηθήσω ἔτσι γιὰ νὰ σωθοῦμε. Θὰ ἔλθουν νὰ μᾶς πάρουν καὶ γρηγορώτερα παρ' ἀπὸ τὸ καταίβασμα ποὺ σκάφτουν.

— Σοῦ τὸ ἀπαγορεύω.

— Μά, Δάσκαλε, ἐγὼ κολυμπῶ ὅπως σεῖς περπατᾶτε. Σὰν τὸ χέλι!

— Κι' ὁ κακὸς ἀέρας;

— Ἀφοῦ τὰ ποντίκια περνοῦν, ὁ ἀέρας δὲν θὰ εἶναι πιὸ κακὸς γιὰ μένα παρὰ γι' αὐτά.

— Πήγαινε, Ρεμῆ! ἐφώναξε ὁ Παγῆς· θὰ σοῦ χαρίσω τὸ ρολόϊ μου.

— Γάσπαρε, τί λὲς ἐσύ; ρώτησε ὁ Δάσκαλος.

— Τίποτα. Ἂν νομίζῃ πὼς μπορεῖ νὰ πάῃ κολυμπώντας στὶς σκάλες, ἂς πάῃ· δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τὸν ἐμποδίσω.

— Κι' ἂν πνιγῆ;

— Κι' ἂν σωθῆ, ἀντὶ νὰ πεθάνῃ περιμένοντας ἐδῶ;

Ὁ Δάσκαλος σκέφθηκε μιὰ στιγμὴ κι' ἔπειτα, πιάνοντας τὸ χέρι μου, εἶπε:

— Τὸ λέει ἡ καρδιά σου, μικρέ· κάμε ὅ,τι θέλεις! Μοῦ φαίνεται πὼς ἐπιχειρεῖς τὸ ἀδύνατο, μὰ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὸ ἀδύνατο, κατορθώνεται. Φίλησέ μας!

Τὸν ἐφίλησα καθὼς καὶ τὸ θεῖο Γάσπαρο· ἔπειτα γδύθηκα καὶ κατέβηκα στὸ νερό.

— Νὰ μοῦ φωνάζετε πάντα, εἶπα πρὶν ἀρχίσω νὰ κολυμπῶ· ἡ φωνή σας θὰ μὲ ὁδηγῆ.

Πόσο ἦταν τὸ κενὸ διάστημα κάτω ἀπ' τὸ ταβάνι τῆς στοᾶς; Θὰ μποροῦσα νὰ κινοῦμαι ἐλεύθερα; Αὐτὸ ἦταν τὸ ζήτημα.

Ἀφοῦ προχώρησα λίγες ὀργυιές, εἶδα πὼς μποροῦσα νὰ κολυμπῶ σιγὰ-σιγά, μὲ προσοχή, μὴν κτυπήσω τὸ κεφάλι. Ἦταν κατορθωτὸ λοιπὸν ἐκεῖνο ποὺ ἐπιχειροῦσα. Στὸ τέλος ὅμως τί μ' ἐπερίμενε σωτηρία ἢ θάνατος;

Γύρισα πίσω μου κι' εἶδα τὸ φῶς τῆς λυχνίας ποὺ καθρεφτίζουνταν στὰ μαῦρα νερά. Εἶχα ἔτσι ἕνα φάρο.

— Καλὰ πᾶς; μοῦ φώναξε ὁ Δάσκαλος.

— Ναί.

Καὶ προχωροῦσα μὲ προσοχή.

Ὅλη ἡ δυσκολία γιὰ νὰ φθάσω στὶς σκάλες, ἦταν νὰ βρῶ τὸ δρόμο· γιατ' ἤξερα, πὼς 'ς ἕνα μέρος, ποὺ δὲν ἦταν πολὺ μακριά, οἱ στοὲς διασταυρώνουνταν. Ἂν ἔκανα κανένα λάθος, στὸ σκοτάδι, ἤμουν χαμένος! Γιὰ νὰ ὁδηγηθῶ καλά, δὲν ἔφθαναν τὸ ταβάνι κι' οἱ τοῖχοι τῆς στοᾶς· εἶχα ὅμως, κάτω στὸ κάτωμα, ἕνα ὁδηγὸ ἀσφαλέστερο: τὶς σιδηροδρομικὲς γραμμές. Ἂν τὶς ἀκολουθοῦσα, ἤμουν βέβαιος πὼς θὰ εὕρισκα τὶς σκάλες.

Κάθε τόσο λοιπὸν κατέβαζα τὰ πόδια μου κι' ἄμα ἄγγιζαν τὶς σιδερένιες γραμμές, ἀνέβαινα πάλι σιγὰ-σιγά. Μὲ τὶς γραμμὲς κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μου, μὲ τὶς φωνὲς τῶν συντρόφων μου πίσω, ὄχι, δὲν θὰ χανόμουν.

Οἱ φωνὲς ἐξασθένιζαν ὁλοένα· ὁ κρότος τῶν βαγονιῶν δυνάμωνε· ἀπ' αὐτὰ καταλάβαινα πὼς προχωροῦσα. Θὰ ξανάβλεπα λοιπὸν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας κι' ἀπὸ μένα θὰ σώζουνταν κι' οἱ σύντροφοί μου! Ἡ ἰδέα αὐτὴ μοῦδινε δύναμη.

Καθὼς κολυμποῦσα στὴ μέση τῆς στοᾶς, δὲν εἶχα παρὰ νὰ κάνω δεξιὰ γιὰ νὰ συναντῶ τὶς γραμμές· καὶ συνήθως περιοριζόμουν νὰ τὶς ἀγγίζω μὲ τὸ πόδι. Κάπετε ὅμως, ἐπειδὴ δὲν τὶς εὕρισκα μὲ τὸ πόδι, βυθίσθηκα γιὰ νὰ τὶς πιάσω μὲ τὰ χέρια. Ἀλλὰ τοῦ κάκου: πήγαιν' ἀπὸ τὸν ἕνα τοῖχο τῆς στοᾶς ὡς τὸν ἄλλο, χωρὶς νὰ βρίσκω τίποτα.

Εἶχα χάσει τὸ δρόμο!

Στάθηκ' ἀκίνητος, γιὰ νὰ ἰδῶ ποῦ βρισκόμουν καὶ νὰ σκεφθῶ. Οἱ φωνὲς τῶν συντρόφων μου δὲν μ' ἔφθαναν τώρα, παρὰ σὰν ἕνας ψίθυρος μόλις ἀκουστός.

Πῆρα μιὰ βαθεία ἀνάκνοη καὶ βυθίσθηκα πάλι, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐπιτύχω περισσότερο ἀπὸ τὴν πρώτη φορά. Γραμμὲς τίποτα.

Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω, εἶχα μπῆ στὴν ἄλλη στοά· ἔκρεπε νὰ γυρίσω πίσω.

Ἀλλὰ πῶς; Οἱ σύντροφοί μου δὲν ἐφώνιαζαν πιὰ ἤ, ποὺ ἦταν τὸ ἴδιο, δὲν τοὺς ἄκουγα.

Ἔμεινα μιὰ στιγμὴ σὰν παραλυμένος ἀπὸ μιὰ τρομερὴ ἀγωνία, μὴ ξέρωντας κατὰ ποῦ νὰ διευθυνθῶ. Ἤμουν λοιπὸν χαμένος μέσα στὸ κατάμαυρο ἐκεῖνο σκοτάδι, κάτω ἀπ' τὸ βαρὺ ἐκεῖνο θόλο, μέσα στὸ παγωμένο ἐκεῖνο νερό...

Ἄξαφνα ὅμως ξανάκουσα τὶς φωνὲς τῶν συντρόφων μου· κι' ἔτσι μπόρεσα νὰ καταλάβω ἀπὸ ποῦ ἔπρεπε νὰ γυρίσω.

Ἀφοῦ ἔκαμα καμμιὰ δωδεκαριὰ ὀργυιὲς πίσω, βυθίσθηκα καὶ ξαναβρῆκα τὶς γραμμές. Ἐκεῖ λοιπὸν ἦταν τὸ σταυροδρόμι. Ζήτησα τὴν πλάκα, ποὺ ἦταν στὴ διακλάδωση, δὲν τὴ βρῆκα· ζήτησα καὶ τάνοίγματα ποὺ ἦταν στὴ στοά· ἀλλὰ δεξιὰ κι' ἀριστερὰ δὲν ἀπάντησα παρὰ τοῖχο. Ποῦ ἦταν οἱ γραμμές;

Τὶς ἀκολούθησα ὡς τὴν ἄκρη: κόβουνταν ἀπότομα.

Τότε κατάλαβα πὼς ὁ σιδηρόδρομος εἶχε καταστραφῆ ἀπὸ τὴν πλημμύρα καὶ πὼς δὲν εἶχα πιὰ ὁδηγό.

Μὲ αὐτοὺς τοὺς ὅρους, τὸ σχέδιό μου γίνουνταν ἀκατόρθωτο. Δὲν εἶχα πιὰ παρὰ νὰ γυρίσω στὸ ἄσυλό μας.

Τὸ δρόμο τὸν εἶχα κάμει, ἤξερα πὼς ἦταν ἀκίνδυνος καὶ κολυμποῦσα γρήγορα, γιὰ νὰ φθάσω στὸ Ἀναίβασμα. Οἱ φωνὲς τῶν συντρόφων μου μὲ ὡδηγοῦσαν.

Ὅσο ἐπλησίαζα, οἱ φωνὲς αὐτὲς μοῦ φαίνουνταν σταθερώτερες. Θάλεγες πὼς οἱ σύντροφοί μου εἶχαν κάρει καινούργια δύναμη.

Ἔφθασα στὴν εἴσοδο τοῦ ἀναιβάσματος καὶ τότε φώναξα κι' ἐγώ.

— Ἔλα γρήγορα! μοῦ εἶπε ὁ Δάσκαλος.

— Δὲ βρῆκα τὸ δρόμο.

— Δὲν πειράζει. Τὸ καταίβασμα προχωρεῖ. Ἀκοῦνε τὶς φωνές μας, ἀκοῦμε τὶς δικές τους· σὲ λίγο θὰ μιλοῦμε.

Ἀνέβηκα γρήγορα στὸ σκαλί μας κι' ἀκροάσθηκα· ἀλήθεια, τὰ κτυπήματα ἦταν τώρα πολὺ δυνατώτερα· κι' οἱ φωνὲς τῶν ἐργατῶν ἔφθαναν, ἀδύνατες ἀκόμα, μὰ ἔφθανεν ὡς ταυτιά μας.

Ὕστερ' ἀπὸ τὴν πρώτη χαρά, κατάλαβα πὼς ἤμουν παγωμένος. Κι' ἐπειδὴ δὲν εἶχαν στὲ γνὰ ροῦχα νὰ μοῦ δώσουν, μ' ἔχωσαν ὦ - τὸ λαιμὸ σὲ τριμμμένο κάρβουνο, ποὺ διατηρεῖ πάντα κάποια θερμότητα, κι' ὁ Δάσκαλος μὲ τὸ θεῖο Γάσπαρο κάθησαν πολὺ κοντά μου, γιὰ νὰ μὲ ζεσταίνουν. Τότε τοὺς διηγήθηκα τὴν ἐξερεύνησή μου καὶ πῶς εἶχα χάσει τὶς γραμμές.

— Τολμητὲς νὰ βυθισθῆς;

— Γιατί ὄχι; Δυστυχῶς δὲν βρῆκα τίποτα.

Μὰ καθὼς εἶκε κι' ὁ Δάσκαλος, αὐτὸ δὲν πείραζε τώρα. Γιατί ἂν δὲν σωθήκαμε ἀπ' τὴ στοά, θὰ σωζόμαστε σὲ λίγο ἀπ' τὸ καταίβασμα.

Οἱ φωνὲς ἔγιναν ἀρκετὰ καθαρὲς ὥστε νὰ ἐλπίζουμε ὅτι γρήγορα θάκούγαμε καὶ λόγια. Πραγματικῶς, σὲ λίγο ἀκούσαμε τὰ τρία αὐτὰ λόγια, ποὺ προφέρθηκαν ἀργά:

— Πόσοι εἶσθε ἐκεῖ;

Ὁ θεῖος Γάσπαρος εἶχε τὴν πιὸ δυνατὴ καὶ τὴν πιὸ καθαρὴ φωνὴ ἀπ' ὅλους μας. Τὸν βάλαμε νἀπαντήσῃ:

— Ἔξη!

Ἀκολούθησε μιὰ στιγμὴ σιωπῆς. Χωρὶς ἄλλο, ἀπέξω θὰ περίμεναν μεγαλύτερο ἀριθμό.

— Κάμετε γρήγορα, φώναξε ὁ θεῖος Γάσπαρος· δὲν βαστοῦμε πιά!

— Τὰ ὀνόματά σας;

— Μπεργκουνού, Παγῆς, ὁ Δάσκαλος, Καρρορῆς, Ρεμῆς, Γάσπαρος.

Γιὰ κείνους ποὺ ἦταν ἔξω, αὐτὴ ἦταν ἡ τραγικώτερη στιγμή. Ὅταν διαδόθηκε πὼς σὲ λίγο θὰ μπορούσαμε νἀκουγόμαστε, ὅλοι οἱ συγγενεῖς κι' οἱ φίλοι τῶν χαμένων ἐργατῶν ἔτρεξαν νὰ μάθουν· καὶ μὲ μεγάλο κόπο οἱ στρατιῶτες τοὺς κρατοῦσαν στὴν εἴσοδο τῆς στοᾶς.

(*Ἕπεται συνέχεια*)

ΕΝΑΣ ΚΑΪΜΟΣ

Ὅ,τι φλέγεται μὲ τὴ φλόγα τῆς ἐδύνης εἶναι δυνατό.

(*Μ. Κονοπίτσκυ*)

Μ' ἀνυψώνει ὁ πόνος σου
καὶ μοῦδινε θρησκεία!

(*Κ. Παλαμᾶς*)

Ἕνας χρόνος, ἀλλοίμονο! ἕνας χρόνος
ποὺ ἐπέταξες γιὰ πάντα, ἀγαπημένε!
Σ' ἀποζητᾶν τ' ἀδέρφια σου καὶ κλαῖνε,
κι' ὅλοι μαζὶ κι' ὅμως καθένας μόνος

στὸν πόνο... Ἀχ, ἔλα, σὲ προσμένει θρόνος
χρυσὸς βαθειά μου, χαρονιεημένε,
Ἔλα, ἀδερφέ μου, ἀπόγειρε καὶ μένε
μὲς τὴν καρδιὰ ποῦ ἐμάρανεν ὁ πόνος!...

Στὴν καμαρούλα τὴ σκοτεινιασμένη,
ὅλα βουβά... Σ' ἀκαρτεροῦν . . . καὶ μόνη
ἡ ἀράχνη τὸ πανὶ τοῦ χρόνου ὑφαίνει...

Κι' ὅλα περνοῦν... μονάχα στὴν καρδιά μας
τραγεύει ἡ θλίψη: μὲς τὰ δάκρυά μας
σὰν τὸ λουλούδι ὁ πόνος γιγαντιεύει!

Ὀκτώβρης 1919.

Ιω. Θ. ΚΑΚΡΙΔΗΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΕΥΗ...

Μόλις καταδεχότανε νὰ κοιτάξῃ τοὺς ἐπισκέπτας τοῦ Νοσοκομείου! Ἦταν ὁ Ρήγας αὐτός, κι' οἱ ἄλλοι ταπεινοί του σκλάβοι!

Τὸ παραμικρὸ νεῦμα νὰ τοὺς ἔκανε κι' ὅλοι ἀγόγγυστα θὰ πέφταν γι' ἀγάπη του καὶ 'ς τὴ φωτιὰ καὶ 'ς τὸ νερό. Ναί, τὸ παραμικρὸ νεῦμα νὰ τοὺς ἔκανε!... Μ' αὐτός, ὄχι, δὲν τὸ κάνει· γιατὶ εἶναι καλὸς καὶ θέλει νὰ ζήσουν οἱ σκλάβοι του. Καὶ μάλιστα νὰ ζήσουν εὐτυχισμένοι. Γι' αὐτὸ σκέπτεται νὰ τοὺς μοιράσῃ ἕνα μέρος ἀπὸ τ' ἀμέτρητα πλούτη του. Θὰ δώσῃ χιλιάδες 'ς τὸν καθένα κι' αὐτὸς οὔτε θὰ τὸ αἰσθανθῆ κάν. Ἔχει τόσα πολλὰ ὁ τρισευτυχισμένος!...

Ὅσα καράβια περήφανα σκίζουν τοὺς ὠκεανούς, κουβαλῶντας ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου χρυσάφια, μεταξωτά, κάρβουνα, μάρμαρα, στάρια, ζωντανά, ὅλα, ὅλα δικά του εἶναι. Κι' ὅλα τ' ἀμπέλια καὶ τὰ χωράφια καὶ τὰ λιοστάσια, ὅσα διακρίνει τὸ μάτι κοιτῶντας ἀπὸ τὴν πιὸ ψηλὴ κορφὴ τοῦ βουνοῦ, ὅλα 'ς αὐτὸν ἀνήκουνε.

Καὶ τὸ παλάτι του πόσο εἶν' ὄμορφο· καὶ τί πλούσιο, τί μεγάλο, τί ἀναπαυτικό!

Τί λείπει 'ς τὸν τρισευτυχισμένο Ρήγα;

Τίποτα, μὰ ἀπολύτως τίποτα. Μόνο ποὺ καμμιὰ φορὰ ἕνας ἀπὸ τοὺς σκλάβους του, ἐκεῖνος μὲ τὴν ἄσπρη φορεσιὰ ποὺ ἔχει καὶ 'ς τὸ μανίκι του τὸν κόκκινο σταυρό, τοῦ λέει πὼς δὲν εἶναι βασιλιᾶς, πὼς δὲν ἔχει παλάτια καὶ πλούτια, παρὰ πὼς εἶναι ἄρρωστος σ' ἕνα νοσοκομεῖο καὶ πρέπει νὰ κάνῃ τακτικὰ καὶ πρόθυμα τὸ λουτρό του γιὰ νὰ γίνῃ καλά.

Τὸν δυστυχισμένο τὸ σκλάβο! θαμπώθηκε ἀπὸ τὴ δόξα τ' ἀφέντη του καὶ τρελλάθηκε...

Μὰ ὁ ἀφέντης του δὲν θὰ διατάξῃ νὰ τοῦ κόψουν τὸ κεφάλι γιὰ τὰ κακὰ λόγια ποὺ τοῦ λέει, γιατὶ ὁ ἀφέντης ξέρει καλὰ πὼς οἱ τρελλοὶ δὲν ἔχουν καμμιὰ συναίσθηση τοῦ τί κάνουν καὶ τί λένε. Μ' ἀκοῦς, ἀλήθεια, νὰ τοῦ λέῃ πὼς δὲν εἶναι βασιλιᾶς!..

Πῶς μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι, ἀφοῦ ἔχει τόσους σκλάβους, καὶ τόσα πλούτια, ποὺ τὰ βλέπει ὅλα μὲ τὰ μάτια του;

Μὴ κι' ὁ ἴδιος τρελλοσκλάβος δὲν τοῦ φέρνει νερὸ σὲ μαλαματένιο ποτῆρι καὶ 'ς ὁλόχρυσο δίσκο;

* * *

Ἀλήθεια! Τί κι' ἂν γιὰ ὅλο τὸν κόσμο ὁ τρελλὸς σκλάβος ἦταν ὁ φρόνιμος νοσοκόμος κι' ὁ εὐτυχισμένος βασιλιᾶς ἕνας τρελλός; Τί κι' ἂν γιὰ τὰ ξένα μάτια τὸ ποτῆρι του ἦταν ἁπλὸ γυαλί, ἀφοῦ γι' αὐτὸν ἦταν μάλαμα; Τί κι' ἂν 'ς τὸ θεόρατο παλάτι του οἱ ἄλλοι ἔβλεπαν μόνο μιὰ μελαγχολικὴ φυλακή; Τί κι' ἂν τὸν ἔλεγαν τρελλό;

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς χωρὶς νὰ εἰσθάνεται κανένα σωματικὸ πόνο, εἶχε, — ἀφοῦ ἔτσι πίστευε — ὅ,τι μποροῦσε ὁ πιὸ ἄπληστος νὰ ποθήσῃ. Δόξα, ἐξουσία ἀμέτρητη καὶ πλούτια ἀτέλειωτα. Δὲν αἰσθανότουν νὰ τοῦ λείπῃ τὸ παραμικρό. Δὲν ἦταν λοιπὸν εὐτυχισμένος;

Κι' ὅμως εἶδα 'ς τὴ θέα του νὰ μορφάζουν μὲ οἶκτο, ὅλοι αὐτοὶ ποὺ δὲν εἶχαν συγκινηθῆ καθόλου σὰν τὸν ἔβλεπαν, κάμποσο πρίν, νὰ παλεύῃ μὲ τὴ δυστυχία.

Ναί, κανένας δὲν τὸν λυπήθηκε, κανένας δὲν εἶπε νὰ τὸν βοηθήσῃ, σὰν ἤτανε φτωχὸς καὶ δυστυχισμένος. Καὶ τώρα ποὺ αὐτὸς μὲ τὴ φαντασία του εἶναι παντοδύναμος βασιλιᾶς, ὅλοι κόβονται κι' ὅλοι θυσία γίνονται γιὰ νὰ τὸν γιατρέψουν. Δηλαδὴ νὰ τὸν ξαναφέρουν 'ς τὴν πρώτη του δυστυχία καὶ τότε πιὰ κι' αὐτοὶ νὰ γυρίσουν 'ς τὴν πρώτη τους ἀπάθεια.

Περίεργο!

* * *

Μέσ' 'ς τοὺς τόσους, ποὺ περνῶντας μπροστὰ 'στὸν τρελλό, μόρφασαν μὲ οἶκτο, εἶδα καὶ δυὸ ποὺ πρὶν τοὺς εἶχ' ἀκούσει νὰ ὑποστηρίζουν μ' ἐπιχειρήματα ἀπαταμάχητα, πὼς ὁ ἄνθρωπος γεννήθηκε γιὰ νὰ βρίσκῃ 'ς αὐτὸ τὸν κόσμο τὴν εὐτυχία καὶ τὴν ἀπόλαυση.

Ὦ πόσο εὔκολα κουρέλιασε ὁλόκληρη αὐτὴ τὴ θεωρία ὁ ἀκούσιος μορφασμός τους 'ς τὴ θέα τοῦ τρελλοῦ, ποὺ πίστευε πὼς ἦταν βασιλιᾶς!...

Βέβαια ἂν ἡ εὐτυχία ἦταν ὁ μόνος προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ τρελλὸς θὰ εἶχε φθάσει 'στὴν πιὸ μεγάλη τελειότητα, καὶ τότε ἀντὶ νὰ τὸν λυπόμαστε, θὰ ἔπρεπε νὰ τὸν ζηλεύουμε καὶ νὰ τὸν μακαρίζουμε.

Ὅμως ὄχι! Αὐτὸ δὲν βλέπουμε νὰ γίνεται. Πρέπει λοιπὸν νὰ συμπεράνουμε, πὼς ὁ ἄνθρωπος δὲν γεννήθηκε γιὰ νὰ εὐτυχήσῃ, παρὰ γιὰ κάτι ἄλλο σπουδαιότερο: νὰ χρησιμεύσῃ. Εὐτυχισμένος ἢ δυστυχισμένος, πρέπει νὰ εἶναι χρήσιμος. Μὰ ὁ τρελλός, ὅσο εἶναι τρελλός, εἶναι ἄχρηστος. Γι' αὐτὸ πάντα θὰ μορφάζουμε ἀπὸ οἶκτο μπροστά του...

Ε. Α.

ΦΤΩΧΟΥΛΑ, ΤΑ ΜΑΤΑΚΙΑ ΣΟΥ

Φτωχούλα, ποῦ κοιτάζεις φῶς
νὰ κάνῃς τὸ σκοτάδι
Καὶ στὸ παραθυράκι σου
ἀκόμα τώρα βράδυ
Σκύβεις τὰ μάτια καὶ κεντᾶς
στὸ κάτασπρο πανί σου,
Φλωχούλα, τὰ ματάκια σου
τὰ γαλανὰ λυπήσου!

Κι', ἂν εἶναι τῆς ὀρχόντισσας
πιὸ λίγα τὰ κεντίδια,
Ἔχει πολλὰ νὰ δείχνεται
καὶ πλούτη καὶ σταλίδια
Μὰ ἐσένα τὰ ματάκια σου
εἶναι τὰ δυὸ ζενγάρι
ὁ μοναχός σου θησαυρὸς
κι' ἡ μοναχή σου χάρη.

Ψ. Κ.

ΡΗΝΟΥΛΑ Η ΑΘΥΡΟΣΤΟΜΗ

Κωμωδία μονόπρακτη

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 380.)

ΣΚΗΝΗ V

ΡΗΝ.— Μαμμᾶ, ἦλθα νὰ σοῦ πῶ πὼς ἡ λαχανόσουπα εἶναι ἕτοιμη.

Κα ΛΙΝ.—Ἔρχομαι.

ΡΗΝ. — Θὰ κάμῃς καλά, γιατί ὁ Γιάννης ἦταν στὸ τέταρτο πιάτο τοῦ ὅταν ἔφυγα. Ἂν ἀργήσῃς πολύ, μπορεῖ νὰ μὴ φᾶς σήμερα!

Κα ΛΙΝ.—Πᾶμε.(Ἀπὸ μέσα της). Θὰ πάω νὰ εἰδοποιήσω τὸν Λιναρᾶ. (Φεύγουν. Σε λίγο ἔρχεται σιγὰ-σιγὰ ὁ Φραγκούλης καὶ στέκεται σὲ κάθε βῆμα γιὰ ν' ἀκούσῃ).

ΣΚΗΝΗ VI

ΦΡΑΓΚ.—Κανεὶς! Ἡ κυρία Λιναρᾶ καὶ ἡ κόρη της φύγανε. Σκέπτομαι νὰ τοὺς καταφέρω κάτι ποὺ νὰ τὸ θυμοῦνται. Εἶμαι ἐξυπνος ἢ δὲν εἶμαι! (Κυττάζει γύρω του). Ὅλα αὐτὰ τὰ λιβάδια εἶναι αὐτουνοῦ τοῦ Λιναρᾶ, μιὰ γῆ ἔξοχη, καλλιεργημένη, καὶ μὲ μεγάλη πρόσοδο· ἐνῷ ἐσύ,Φραγκούλη, δὲν ἔχεις παρὰ μερικὰ ξεροχώραφα. Εἶναι ἀλήθεια πὼς ὁ Λιναρᾶς δουλεύει ὅλο τὸ χρόνο, σκάφτει, σκαλίζει, ὀργόνει ἀδιάκοπα, ἐνῷ ἐγὼ δὲν κάνω ποτὲ τίποτα. Γοῦστο κι' αὐτό· δουλεύει γιὰ μένα, ξεκουράζουμαι γιὰ κεῖνον! Νὰ μποροῦσα μὲ τὸν ἴδιο τρόπο νὰ μοιράζουμαι καὶ τὰ λεπτά του; Τὸν μισῶ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο! Δὲν εἶχε παρὰ νὰ κάνῃ μιὰ μικρὴ ψευδομαρτυρία πρὸς χάριν μου, γιὰ νὰ κερδίσω τὴν τελευταία μου δίκη. Καὶ ὅμως προτίμησε νὰ πῇ τὴν ἀλήθεια, καὶ τὴν ἔχασα. Μὰ θὰ ἐκδικηθῶ, θὰ τὸν καταστρέψω καὶ θὰ τοῦ πάρω τὴν περιουσία του. Πῶς; ... Δὲν ξέρω· ζητῶ, σκέπτομαι, καὶ ἐπιτέλους θὰ βρῶ τὸν τρόπο.

ΣΚΗΝΗ VII

ΝΙΚΟΛΕΤΑ, (ἔρχεται τραγουδώντας.) —Τ' ἄστρο τὸ λαμπερό,
φέγγει στὸν οὐρανό...

ΦΡΑΓΚ. (ἀπὸ μέσα του.) —Ἀ! νὰ ἡ μικρὴ Νικολέτα. Νὰ μποροῦσα μὲ τρόπο νὰ τὴν κάμω νὰ φλυαρήσῃ γιὰ τοὺς κυρίους της... (Βήχει πλησιάζοντας.) Χούμ! Χούμ!

ΝΙΚ. (χωρὶς νὰ τὸν ἰδῇ.) —Ἐπιτέλους, γύρισα. Εἶμαι εὐχαριστημένη ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου.

ΦΡΑΓΚ. (πλησιάζει.) —Ἐ! Νικολετίτσα, μοῦ φαίνεσαι χαρούμενη!

ΝΙΚ.—Ὦ! εἶμαι καταχαρούμενη, γιατὶ ξέρετε, ὅλοι λένε πὼς εἶμαι ἀφηρημένη, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔκαμα κουταμάρες σήμερα τὸ πρωί, αὐτὸ μ' εὐχαριστεῖ.

ΦΡΑΓΚ.(μὲ γλυκὸ τρόπο).—Πῶς! ἔχουν τὴν τόλμη νὰ σὲ κατηγοροῦν; ἡ κυρία σου ἴσως; Ἐτί ἀπαιτητικοὶ ἄνθρωποι ποὺ ὑπάρχουν!...

ΝΙΚ.—Ὦ, ἡ κυρία μου εἶναι καλή.

ΦΡΑΓΚ. (μὲ τὸ ἴδιο ὕφος).—Τότε θὰ εἶναι ὁ κύριός σου. Αὐτὸς ὁ κὺρ Λιναρᾶς εἶναι χωρὶς ἄλλο πρόστυχος, χοντρός, θυμώδης.

ΝΙΚ.—Καθόλου! ὁ κὺρ Λιναρᾶς εἶναι καλὸς γιὰ ὅλο τὸν κόσμο· ἂν καί...

ΦΡΑΚ. —Ἀ! (ἀπὸ μέσα του.) Θὰ μιλήσῃ. (Δυνατά). Λέγε, μικρή, σάκούω.

ΝΙΚ.—Ἂν καὶ λέει κάποτε γελώντας πὼς πέρασα ἀπὸ τὸ Κουτηχώρι καὶ μοῦ δώσανε μιὰ μὲ τὸ σφυρὶ στὸ κεφάλι!... Ἔχει λάθος, δὲν πῆγα ποτὲ σ' αὐτὸ τὸ χωριό, οὔτε μοῦ δώσανε τὸ παραμικρὸ κτύπημα μὲ τὸ σφυρί.

ΦΡΑΓ.—Νὰ δὰ ἡ ὥρα! Αὔριο θὰ σοῦ πῇ πὼς ἔφαγες καὶ τὸ κουτόχορτο... Ἐγὼ στὴ θέσι σου θἄπερνα τὸ πρᾶγμα σοβαρά· θὰ ἐκδικούμουνα!

ΝΙΚ.—Νὰ ἐκδικηθῶ; τ' εἶν' αὐτὰ ποὺ λέτε;

ΦΡΑΓ. (ἀπὸ μέσα του). — Πολλὰ εἶπα! (Δυνατά). Μπράβο, Νικολέτα! Βλέπω πὼς εἶσαι ἕνα καλὸ κορίτσι καὶ ἀγαπᾶς τοὺς κυρίους σου.

ΝΙΚ.—Ἀ! ὅσο γιαὐτό, ναί.

ΦΡΑΓ.—Κι' ἐγὼ τοὺς ἀγαπῶ, τοὺς ἀγαπῶ πολύ. Εἶναι τόσο καλοὶ ἄνθρωποι!... Καὶ ὅμως ἔχουν ἐχθροὺς στὸ χωριό.

ΝΙΚ.— Ἐχθρούς! εἶναι δυνατό!... Ποιοὺς λοιπόν;

ΦΡΑΓ.—Σούτ!...Σιωπή! Οὔτε λέξη σαὐτὸ ἀπάνω, γιὰ τὸ καλό τους. Ὀρκίσου πὼς δὲν θὰ πῇς τίποτα σὲ κανένα.

ΝΙΚ.—Μείνετε ἥσυχος: εἶμαι ὁ τάφος τῶν μυστικῶν!

ΦΡΑΓ.—Ἐγὼ ἄγρυπνῶ ἐπάνω τους, μὰ γιὰ νὰ τοὺς προστατεύσω ἀποτελεσματικά, πρέπει νὰ εἶμαι ἐνήμερος σὲ ὅ,τι τοὺς ἀφορᾷ. Βασίζομαι σὲ σένα γιὰ νὰ μὲ πληροφορῇς.

ΝΙΚ.—Μείνετε ἥσυχος. Καὶ πρῶτα πρέπει νὰ ξέρετε...

ΦΡΑΓ. (ἀπὸ μέσα του).—Ἐπὶ τέλος! (Δυνατά.) Λέγε, μὴ μοῦ κρύψῃς τίποτα.

ΝΙΚ.—Πρέπει νὰ ξέρετε, πὼς χθὲς ξέχασα νὰ δώσω φαΐ στὶς ὄρνιθες, πὼς δὲν ἔβαλα καθόλου κρέας μέσα στὴ σούπα κοὶ πὼς ἔσπασα τὴ γαλάζια σουπιέρα, δυὸ πιάτα, τρία ποτήρια καὶ τὴ μεγάλη σαλατιέρα μὲ τὰ λουλούδια.

ΦΡΑΓ. (μὲ ἀπογοήτευση.)— Αὐτὰ εἶναι ὅλα;

ΝΙΚ.—Πῶς; μὰ εἶναι ἀρκετά· καὶ πολλὰ μάλιστα!

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΡΗΝΟΥΛΑΣ.—Νικολέτα!... Νικολέτα!

ΦΡΑΓΚ. (ἀπὸ μέσα του, μὲ ἀπογοήτευσι.)— Ἔρχουνται!... τώρα ποὺ θὰ μάθαινα ἴσως κάτι... Θὰ ξανάλθω. (Δυνατά.) Ἀντίο, κόρη μου. Μοῦ λὲς τὰ ἐπίλοιπα ἀργότερα . . . Καὶ σιωπή, τσιμουδιά. (Φεύγει γρήγορα).

ΣΚΗΝΗ VIII

ΝΙΚ. — Δὲν τὸν γνωρίζω καθόλου αὐτὸν τὸν κύριο, μὰ φαίνεται καλὸς ἄνθρωπος.

ΡΗΝ. (ἔρχεται φωνάζοντας).—Νικολέτα... Νικολέτα!

ΝΙΚ.—Ποιὸν ζητᾶτε, δεσποινίς;

ΡΗΝ.—Μὰ ἐσένα. Εἶναι ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας ποὺ σοῦ φωνάζω.

ΝΙΚ.— Ἀλήθεια; ἐμένα λοιπὸν λένε Νικολέτα;

ΡΗΝ.— Χωρὶς ἄλλο.

ΝΙΚ.—Εἶστε βέβαιη;

ΡΗΝ.— Ἄχ, ἀφηρημένη, ἔλα στὸν ἑαυτό σου!

ΝΙΚ.— Καὶ ὅμως εἶν' ἀλήθεια. Μὲ συγχωρεῖτε, δεσποινίς Ρηνούλα, σταματᾷ ὁ νοῦς μου κάποτε.

ΡΗΝ.—«Κάποτε!». Θέλεις νὰ πῇς πάντα! Καλὰ ποὺ σὲ βρῆκα μονάχη: ἔχω τόσα πράματα νὰ σοῦ πῶ.

ΝΙΚ.—Τί λοιπόν, δεσποινίς;

ΡΗΝ.—Πρῶτα νὰ σοῦ θυμίσω πὼς εἶναι σήμερα τὸ πανηγύρι τοῦ χωριοῦ.

ΝΙΚ.—Δὲν τὸ ξέχασα, θὰ πᾶμε κι' οἱ δυὸ μας μὲ τὴ συνοδεία.

ΡΗΝ.— Ναί, μὲ ὅλες τὶς φιλενάδες μας: τὴν Κατερίνα Λεδούση ποὺ ἔβαλε κιόλας ἀλεύρι στὰ μάγουλά της, γιὰ νὰ κρύψῃ τὶς κακνάδες της· τὴν χοτρο-Πηνελόπη ποὺ ἔχει μιὰ θαυμάσια σκούφια, ποὺ τὴν ἔκαμε μὲ ἕνα μπερντὲ τοῦ παραθύρου· τὴν ψηλὴ τὴν Ἀναστασία, ἐκείνη ποὺ πέρνει ὅλα τὰ μηδενικὰ στὸ σχολεῖο...

ΝΙΚ. — Μὲ συμπάθειο,δεσποινίς, μὰ ἡ μαμμᾶ σας δὲν ἀγαπᾶ νὰ λέτε τὸ τί κάνει ὁ ἕνας κι' ὁ ἄλλος.

ΡΗΝ.—Καλά! θὰ πῇς καὶ σὺ πὼς εἶμαι φλύαρη!

ΝΙΚ.—Δηλαδή...

ΡΗΝ.—Φλύαρη! μὰ καθόλου! πρέπει νὰ μιλεῖ κανεὶς γιὰ κάτι. Ἂς εἶναι ὅμως, γιὰ τὸ χατήρι σου ὑπόσχομαι πὼς δὲν θὰ εἶμαι πιὰ φλύαρη...ἂν εἶμαι μόλα ταῦτα!

ΝΙΚ. — Καλὰ τὸ εἴπατε, δεσποινίς, νὰ ἕνας ἀληθινὸς λόγος! σᾶς συγχαίρω γιὰ τὴν καλή σας ἀπόφασι.

ΡΗΝ.— Ἂς γυρίσουμε τώρα στὸ σπίτι: εἶναι ὥρα νὰ ἑτοιμάσουμε τὰ φορέματά μας γιὰ τὸ πανηγύρι. (Φεύγουν.)

ΣΚΗΝΗ IX

ΓΙΑΝ. (ἔρχεται σιγὰ-σιγὰ μὲ ὕφος ρεμβῶδες).—Παράξενο!... τί λέω; ἐκπληκτικό! τί λέω;...ὑπερφυσικό! Ἐγώ, ὁ Γιάννης, ποὺ εἶχα ἕνα στομάχι στρουθοκαμήλου, ποὺ καταβρόχθιζα καὶ χαλίκια,αἰσθάνομαι ἔτσι ἕνα πρᾶγμα,ἔτσι... κι' ἐγὼ δὲν ξέρω τί. Καὶ ὅμως δὲν ἔφαγα παρὰ τέσσερα πιάτα σούπα: ἕνα τίποτα! Μὰ πρέπει νὰ πῶ κιόλα, πὼς αὐτὴ ἡ σούπα δὲν ἦταν καθόλου καλὴ ὅπως πάντα. Ἔτσι μοῦ φάνηκε τουλάχιστο. Μὴν τυχὸν καὶ κόλλησα τὴν ἀρρώστια ποὺ ἔχουν τὰ πρόβατά μας; ἢ ἔχω ἐκτερο,ὅπως ἐκεῖνος ὁ ἀράπης ὑπηρέτης ποὺ εἶδα στὸ θεατράκι τοῦ πανηγυριοῦ; Ἂν ρωτήσω κανένα ποὺ ξέρει ἀπὸ γιατρικῆ, θὰ μοῦ πῇ ἂν εἶμαι ἄρρωστος.

ΣΚΗΝΗ X

ΡΗΝΟΥΛΑ. (ἔρχεται· φορεῖ μιὰ κομψὴ τουαλέτα.)—Νάμε στολισμένη καὶ ἕτοιμη νὰ φύγω, ὅταν μεζευθῆ ὅλος ὁ κόσμος.

(Βλέπει τὸν Γιάννη.) Πῶς; Γιάννη, ἐτὸ ἐδῶ!

ΓΙΑΝ.—Μὰ ναί, δεσποινίς.

ΡΗΝ.—Ἐνῷ ὅλος ὁ κόσμος στολίζεται, ντύνεται!...

ΓΙΑΝ.—Θὰ σᾶς πῶ, δεσποινὶς Ρηνούλα: εἶναι ποὺ δὲν εἶμαι στὰ καλά μου, ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ ἔφαγα τὰ τέσσαρα πιάτα...

ΡΗΝ. — Τῆς σούπας; Ἀ, καϋμένο παλληκάρι! Ἡ ἀφηρημένη μας μοῦ ὡμολόγησε... Χά, χά, χά.

ΓΙΑΝ.—Τί λοιπόν;

ΡΗΝ.— Πῶς... σήμερα τὸ πρωί... (Γελᾷ.) Χά, χά, χά!

ΓΙΑΝ. —Τελειώνετε, γιατὶ κάθουμε στ' ἀγκάθια ποὺ σᾶς ἀκούω.

ΡΗΝ. — Ἀ, ὄχι! ὑποσχέθηκα νὰ μὴν εἶμαι πιὰ φλύαρη.

ΓΙΑΝ. — Μπᾶ! μιὰ φορὰ περισσότερο ἢ λιγώτερο ... Ὄχι, ἤθελα νὰ πῶ: μιὰ φορὰ δὲν εἶναι συνήθεια.

ΡΗΝ. (μὲ φωνὴ χαμηλή.) — Ἂν μοῦ ὑπόσχεσαι πὼς δὲ θὰ τὸ πῆς, θὰ σοῦ διηγηθῶ τὸ πρᾶγμα.

ΓΙΑΝ. (ἀπὸ μέσα του.) — Χωρὶς ἄλλο σήμερα εἶναι ἡ μέρα τῶν μυστηρίων!

(Δυνατά:) Σᾶς τὸ ὑπόσχομαι, τόσο ἀλήθεια ὅσο μὲ λένε Γιάννη Πλακαράκη.

ΡΗΝ. — Λοιπόν, σήμερα τὸ πρωί, ἡ Νικολέτα, ποὺ ἔχει πάντα ἄλλοῦ τὸ νοῦ της, ἔβαλε στὸ τσουκάλι, ἀντὶς λαγανικά...

ΓΙΑΝ.— Τί λοιπόν;

ΡΗΝ. (γελώντας.) — Ροκανίδια!... Χά, χά, χά!

ΓΙΑΝ. (ξεσπάνοντας).—Ροκανίδια! Ροκανίδια ἀπὸ ξύλο! Γιαὐτὸ λοιπὸν ἡ σούπα ἦταν ἔτσι ἄνοστη; Ἔχω λοιπὸν μέσα στὸ στομάχι μου ἕνα σάκκο ροκανίδια; Ἀ! ποτὲ δὲ θὰ χωνέψω αὐτὴ τὴν ἀφηρημάδα!...

(*Ἕπεται συνέχεια*)

Κ. Γ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΣΥΜΜΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΛΕΚΙΝΟΥ

ΙΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ Ο. LE ROY

Γ'. (Συνέχεια)

— Πιερρότε! ἀγαπητέ μου Πιερρότε! φίλε μου! ἀδελφέ μου!... Εἶσαι σύ;... Ὦ, μίλησε ἀκόμη, μίλησε! Σὲ παρακαλῶ!...Μίλησε, γιὰ νὰ πεισθῶ, ὅτι δὲν βλέπω ὄνειρο!...

Ἡ φωνὴ τοῦ νέου ἀκούσθηκε πάλι ἀπὸ μέσα.

— Ναί, Κολομπίνα, εἶμ' ἐγώ. . . ὁ Πιερρότος, ὁ ἀφοσιωμένος σου φίλος... Καὶ σὲ παρακαλῶ, σ' ἐξορκίζω, νὰνοίξετε τὸ γρηγορώτερο στὸν κύριο Ἀστυνόμο καὶ στοὺς στρατιῶτες του!

— Πῶς, πῶς; φώναξε τότε ὁ Κάσσανδρος, ποὺ ἡ παρουσία τοῦ Πιερρότου στὸ ὑπόγειο τὸν ἡσύχασε κάπως. Κι' ὁ Πιερρότος λοιπὸν εἶν' ἐκεῖ μέσα; Τί σημαίνει αὐτό;

— Θὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω ἀμέσως, κύριε Κάσσανδρε, ἀποκρίθηκε ὁ νέος· ἀλλά, σᾶς παρακαλῶ, ἀνοίξετε πρῶτα νὰ βγοῦμε. Τὸ χρηματοκιβώτιό σας ἐγλύτωσε καὶ κρατοῦμε δεμένους τοὺς δυὸ κλέφτες.

— Μοῦ λὲς ἀλήθεια; Μὴ μὲ γελᾷς; Μὴν εἶσαι καὶ σὺ μὲ τοὺς κλέφτες;...

— Ὦ, πατέρα,τί λόγια εἶναι αὐτά; εἶπε ἡ Κολομπίνα.

— Κύριε Κάσσανδρε, διαμαρτυρήθηκε ὁ Πιερρότος. Ἂν ἤμουν μὲ τοὺς κλέφτες,θᾶμουν κλέφτης κι' ἐγώ. Μὰ ξέρετε πολὺ καλά, πὼς ἐγὼ δὲν εἶμαι κλέφτης!

«Μιὰ μεγαλοπρεπέστατη περρούκα, στολισμένη ὅμως ἀπὸ ἀράχνες...» (Σελ. 389.)

— Καὶ τοὺς ἔχετε δεμένους καλά;

—Μὴ φοβᾶσθε, ἔννοια σας, δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ μᾶς φύγουν.

— Καὶ θὰ εἶναι φρικτοί, ἔ;

—Μὴν τὰ ρωτᾶτε! Ἄσχημοι σὰν τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα. Θὰ τοὺς ἰδῆτε!.. Θένα: γιὰ σᾶς μιὰ ἔκπληξι ποὺ δὲν τὴν περιμένατε ποτέ.

— Ἔκπληξι; γιατί;

— Σᾶς ὁρκίζομαι... Θὰ μάθετε. Μὰ ἐλᾶτε λοιπόν! Δὲν ἀνοίγετε ἀκόμη;

— Θἀνοίξετε ναὶ ἢ ὄχι; ἐφώναξε ὁ Ἀστυνόμος. Θθάνει πιὰ ἡ φλυαρία. Μᾶς πεθάνατε, κύριε Κάσσανδρε!..

Ἐπιτέλους, ὁ Κάσσανδρος ἀναγκάσθηκε νὰ ὑποκύψῃ. Μὲ χέρι διστακτικὸ ἀκόμη, ἐπάτησε τὸ πρῶτο κουμπί, ἡ πλάκα τοῦ τζακιοῦ σηκώθηκε, κι' εἰς τὸ ἄνοιγμα παρουσιάσθηκε τὸ κατακόκκινο μοῦτρο τοῦ κυρίου Ἀστυνόμου, ποὺ τὸ ἐπλαισίωνε μιὰ μεγαλοπρεπέστατη περρούκα, στολισμένη ὅμως ἀπὸ ἀράχνες, ποὺ τίς εἶχε μαζέψει στὸ ὑπόγειο.

— Δὲν ἐματαστάθηκε τέτοιο κακό! εἶπε λαχανιασμένος ἀπὸ κούραση καὶ θυμό. Ἕνας Ἀστυνόμος, κλεισμένος τόσην ὥρα σὰν κακοῦργος!... Ξέρετε τί σᾶς ἄξιζε τώρα, κύριε; Νὰ σᾶς ἀφίσω νὰ τὰ βγάλετε πέρα μὲ τοὺς κλέφτες μόνος σας.

Καὶ γυρίζοντας στοὺς στρατιῶτες του, καταθυμωμένος, ἐφώναξε:

— Πᾶμε, παιδιά! Τοὺς κλέφτες θὰ τοὺς ἀφίσουμ' ἐδῶ κι' ὁ κύριος ἂς τοὺς ψήσῃ νὰ τοὺς φάῃ!

Ἐννοεῖται πὼς αὐτὸ τὸ εἶπε στὸ θυμό του. Ὁ Κάσσανδρος ὅμως τὸ πίστεψε πὼς θὰ τὸν ἄφινε μονάχο με τοὺς κλέφτες. Κι' ἄρχισε τώρα νὰ παρακαλῇ:

— Γιὰ τὸ Θεό! κύριε Ἀστυνόμε,μὴ μοῦ κάμετε τέτοιο κακό!... Μείνετε! πάρτε τους!...Σᾶς ζητῶ συγγνώμη γιὰ ὅ,τι ἔγινε!... Λάθος! γράφτε λάθος!... Σὰν ἄνθρωπος, γελάσθηκα κι' ἐγώ.Μὴ μ' ἐγκαταλείψετε! Σᾶς ἱκετεύω...

— Ἔλα τώρα, ποὺ τὸ πίστεψες! εἶπε ὁ Ἀστυνόμος. Σοῦ ἄξιζε· μὰ δὲν τὸ κάνω.

Μόλις ἡσύχασε ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος,ὁ Κάσσανδρος αἰσθάνθηκε ἄλλη, πιὸ δυνατὴ ἴσως, ἀνησυχία. Γιατί κι' ἡ θειλία του ἀκόμη ὑποχωροῦσε στὴ φιλαργυρία του.

— Κύριε Ἀστυνόμε, φώναξε, τοὺς ψάξατε καλά; Μὴ μοῦ ἔκλεψαν τίποτε; Μὴ πρόφθασαν νὰ βάλουν χέρι στὸ χρηματοκιβώτιο;...

— Μὰ σεῖς εἴπατε, ὅτι δὲν ἔχετε χρηματοκιβώτιο...

— Ὦ, κύριε Ἀστυνόμε...

— Εἶναι ἀλήθεια τώρα, πὼς οἱ κλέφτες βρῆκαν ἕνα στὸν κρυψῶνα. Μὰ δὲν ἐπρόφθασαν νὰ τἀνοίξουν. Τὸ κουβαλοῦσαν κλειστὸ ὅταν τοὺς τσακώσαμε. Τίνος εἶναι λοιπὸν αὐτὸ τὸ χρηματοκιβώτιο;

— Δικό μου, κύριε Ἀστυνόμε!

— Ἀ, μπᾶ! Τῶρα τὸ ὁμολογεῖτε; Πολὺ καλά, σᾶς πιστεύουμε. Ἡσυχᾶστε ὅμως· οἱ κλέφτες δὲν πρόφθασαν νὰ σᾶς πάρουν τὸ παραμικρό. Ὁρίστε! Τὸ βλέπετε;

(*Ἕπεται συνέχεια*)

ΚΙΜΩΝ ΛΑΚΙΤΗΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

ΠΡΟΣ ΤΑΚΤΙΚΗΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΝ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΣΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1920

ΠΟ 1ης Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡ «Διάπλασις τῶν Παίδων» εἰςέρχεται εἰς τὸ 42ον ἔτος της. Πρέπει λοιπὸν νὰ σᾶς εἰδοποιήσω καὶ νὰ σᾶς προσκαλέσω ἀπὸ τώρα νἀνανεώσετε τὴν συνδρομήν σας, ἡ ὁποία λήγει τὴν 30 Νοεμβρίου.

Αἱ περιστάσεις, ἡ ἔλλειψις τυπογραφικοῦ χάρτου, προπάντων δὲ ἡ *φοβερὰ ὕψωσις τῶν τυπογραφικῶν*,—φαντασθῆτε ὅτι σήμερα ἡ «Διαπλάσις» πληρώνει τυπωτικὰ τὸ ΕΞΑΠΛΑΣΙΟΝ ἐκείνων ποὺ ἐπλήρωνε τὸν καλὸν καιρόν,— δὲν τῆς ἐπιτρέπουν καμμίαν καινοτομίαν. Θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἐκδίδεται καὶ τὸ 1920 ὀκτασέλιδη, εἰς τὸ ἴδιο χαρτί, εὐχαριστημένη ἂν θὰ εἰμπορῇ νὰ καλύπτῃ τὰ ἐπτέρογκα ἔξοδά της. Διότι δὲν θέλει ναὐξήσῃ—ὅπως ἔπρεπε μὲ τὴν καταπληκτικὴν αὐτὴν αὔξησιν τῶν τυπογραφικῶν,—τὴν συνδρομὴν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ φύλλου, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ προσθέσῃ σελίδας ἢ νὰ βελτιώσῃ τουλάχιστον τὴν ποιότητα τοῦ χαρτιοῦ. Ἐλπίζει ὅμως, ὅτι οἱ φίλοι της, ἐκτιμῶντες τὰς περιστάσεις, *θὰ τὴν βοηθήσουν*, ὅσον εἰμποροῦν, διὰ νὰ μὴν ἀναγκασθῇ νὰ ὑπερτιμηθῇ:

Α'.) *Ἀνανεώνοντες* προθύμως καὶ ἐγκαίρως τὴν συνδρομήν των, —τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ πρώτιστον καθῆκον τοῦ συνδρομητοῦ.

Β'.) *Ξεσπαθώνοντες* μὲ τὸν μεγαλύτερον ζῆλον πρὸς ἐγγραφὴν νέων συνδρομητῶν καὶ ἀγοραστῶν.

Ἐὰν κάθε συνδρομητὴς κάμῃ αὐτὰ τὰ δύο, ἡ «Διάπλασις θὰ εἰμπορέσῃ νἀντιμετωπίσῃ καὶ φέτος τὰς τόσον δυσχερεῖς περιστάσεις, χωρὶς νὰ ἐπιβάλῃ καμμίαν αὔξησιν. Μόνον λοιπὸν εἰς τὴν *ἀγάπην* τῶν πολυπληθῶν φίλων της σνηριζομένη, διατηρεῖ τὴν συνδρομήν της ὡς ἔχει, *δρ. 12* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ *δρ. 15* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν, καὶ τὴν τιμὴν τοῦ φύλλου *30 καὶ 35 λεπτά*.

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ 1920

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ *Νέα τοῦ 1920*, δύο μόνον εἰμπορῶ νὰ σᾶς ἀναγγείλω ἀπὸ σήμερον· ἀλλ' ἀρκοῦν, νομίζω, διὰ νὰ ἰδῆτε πόσον ἀνώτερος θὰ εἶναι ὁ προσεχὴς τόμος. Καὶ πρῶτον, ἀπὸ τὸν Δεκέμβριον θἀρχίσῃ νέον μεγάλον μυθιστόρημα, ἓν ἀληθινὸν ἀριστούργημα,

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΤΡΙΔΑ

τοῦ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

πού πρώτην φορὰν μεταφράζεται εἰς τὴν γλῶσσαν μας (καὶ θὰ τὸ μεταφράσῃ ὁ κ. *Γρ. Ξενόπουλος*). Τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως καὶ τὸ ὄνομα τοῦ μεταφραστοῦ, τόσον γνωστὰ κι' ἀγαπητὰ σας καὶ τὰ δυό σᾶς δίδουν τὴν ἐγγύησιν ὅτι ἡ «*Δεύτερη Πατρίδα*» θἀφίσῃ ἐποχήν.

Δεύτερον, ἀπὸ τὴν Δεκέμβριον ἐπίσης, ξαναρχίζουν καὶ ἐξακολουθοῦν τακτικὰ αἱ περιλάλητοι, αἱ κοσμαγάπητοι

ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

τοῦ ΦΑΙΔΩΝΟΣ

πού τὰς διαβάζουν μὲ τὴν ἰδίαν ἀπόλαυσιν μικροὶ καὶ μεγάλοι. Προσθέτω ἀκόμη, ὅτι εἰς τὸν τόμον τοῦ 1920 θὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ θὰ τελειώσῃ τὸ ἀπαράμιλλον «ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ» τοῦ Μαλό, θὰ δημοσιευθοῦν δὲ κι' ἕνα πλῆθος διηγήματα, πρωτότυπα καὶ μεταφρασμένα, θὰ γίνουν ὅλοι οἱ Διαγωνισμοὶ κτλ. κτλ.

ΜΗ ΠΕΡΙΜΕΝΕΤΕ ΔΕΛΤΙΑ

Δελτία Ἐγγραφῆς δὲν θὰ μοιράσω, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τυπώσω. Ἀλλὰ ξεύρετε, ὅτι τὸ Δελτίον δὲν εἶναι ἀπαραίτητον. Ἐν καχυδρομικὸν Δελτάριον, μία ἐπιστολή, εἰμποροῦν ἐξαίρετα νὰ τὸ ἀντικατασταθοῦν. Ἀρκεῖ νὰ γράφετε εὐανάγνωστα τὸνοματεπώνυμον καὶ τὴν διεύθυναίν σας, ἢ τοῦ νέου συνδρομητοῦ. Καὶ ὁ ἀσφαλέστερος τρόπος διὰ νὰ στείλετε τὰ χρήματα, εἶναι πάντοτε ἡ ταχυδρομικὴ ἐπιταγή.

Ἐμπρὸς λοιπόν! Σᾶς περιμένω ὅλους!

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΜΥΣΤΙΚΙΣΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΧΑΦΙΖ ΣΙΡΑΖΗ

Μεγάλο πρόβλημα ἀπασχόλησε καὶ θἀπασχολήσῃ πάντοτε, ὅσους ἀπασχολήθηκανε στὴ φιλοσοφία: ποιὸς νἄναι τάχα ὁ ἀνθρώπινος προορισμὸς στὶς τρεῖς του μαζὶ μορφές: Προορισμὸς τοῦ ἀτόμου, προορισμὸς τῆς κοινωνίας καὶ προορισμὸς τοῦ εἴδους. Δὲν ἐξετάζω τὸ ζήτημ' αὐτό, δὲν περιορίζομαι ἀκόμα οὔτε στὸ μυστικισμὸ ποὺ ἐξετάζει λίγο-πολὺ αὐτὸ τὸ ζήτημα, γιατὶ θἄθελα νἀναφέρω λίγα καὶ γιὰ τὸ πανθεϊσμό, λίγα καὶ γιὰ τὸ σκεπτικισμὸ καὶ νὰ ξαμώσω 'ς ὅλα τὰ συστήματα τὰ φιλοσοφικὰ ὅλων τῶν ἐποχῶν καὶ νὰ ὀνομάσω τὶς τρεῖς κυριώτερές του μορφές: Τὴ μορφὴ τοῦ νεοπλατωνισμοῦ, τοῦ μυστικισμοῦ τοῦ μεσαίωνα καὶ τοῦ μυστικισμοῦ τῆς νεωτέρας ἐποχῆς—κι' ὅλα αὐτὰ δὲ μπορεῖ νὰ μποῦνε βέβαια στὴ Διάπλαση.

Εἶδος τοῦ μυστικισμοῦ εἶναι κι' ἕνα σύστημα ποὺ λέγεται τ ε σ σ α β ο ὺ θ. Σ' αὐτὸ τὸ σύστημα ἀνήκει καὶ ὁ δικός μας Χαφὶζ Σιραζή. Χαφὶζ Σιραζὴ δὲν εἶναι ὄνομα. Εἶναι ψευδώνυμο. Τὸνομά του Μεχμὲτ Σεμσοὶδ -δήν. Γεννήθηκε στὸ Σιράζ τὸ 1342 (720 τῆς Ἑγίρας. Ἑγίρα—ἡ φυγὴ τοῦ προφήτη Μωάμε θ ἀπ' τὴ Μέκκα στὴ Μέδινα, 622 μ.Χ. Ἀπὸ τότε ἀρχίζει ἡ χρονολογία τῶν Μωαμεθανῶν). Ἀπέθανε τὸ 1414.

Στὴν ἀρχὴ δόθηκε ὅλος στὴ σπουδὴ τοῦ δικαίου. Ἔπειτα μελέτησε τὴν ἀραβικὴ φιλολογία καὶ στὸ τέλος ἄφησε τὶς ἐπιστημονικές του μελέτες καὶ ἀφοσιώθηκε στὴν ποίηση. Εὐγενικὴ ψυχὴ καὶ καλλιτεχνικὴ. Δερβίσης στὴν τάξη τοῦ Καλενδέρ, δὲν ἤθελε σχέσεις μὲ μεγάλα προσώπατα καὶ προτιμοῦσε νὰ περάσῃ τὴ ζωή του φτωχὸς καὶ ἄνεχος. Ὁ Σάχης τῆς Μπαγντάνης (Βαγδάτης) τὸν εἶχε ζητήσει πολλὲς φορὲς κοντά του, μὰ δὲν τοῦκαμε τὴ χάρη. Ὅλα-ὅλα τὰ ποιήματά του 511, στὴν Περσικὴ γραμμένα. Ἕνα κι' ἕνα ὡς τὸ τελευταῖο. Γλῶσσα μαλακή, ἁρμονικὴ πλούσια ἐ λ φ α ζ ι έ. Τὰ μεταφράσανε σὲ πολλὲς γλώσσες. Στὴς ὠδὲς του ὁ Περσαγάπητος ποιητής μας γράφει σὲ τρόπο ποὺ νὰ φαίνεται σ' ἕνα ἐπιπόλαιο παρατηρητὴ «ἀνειμένων ἠθῶν φιλόσοφος» σὲ τρόπο ποὺ νὰ φαίνεται πὼς δὲ σέβεται τῆς θρησκείας του τὶς ἐντολές. Ἡ ἀληθινὴ ἔννοια τῶν ποιημάτων του ἀναγνωρίστηκε πολὺ ὕστερα ἀπ' τὸ θάνατό του· θεωρήθηκε μὲ ὑπερβολὴ μάλιστα μυστικιστής ἀδιάλλακτος. Εἶναι ὅλος ἀλληγορία. Ἡ συλλογή του εἰπώθηκε γ λ ῶ σ σ α τ ο ῦ ἀ ο ρ ά τ ο υ. Ἐξαρτισεῖ πολὺ ἐκείνους ποὺ συμβουλεύονται τὴν τύχη καὶ θεωρήθηκε προγνωστική. Πολὺ εὐφυὴς καὶ ἠθικολόγος. Ἡ συναναστροφή του κάτι περισσότερο ἀπὸ εὐχάριστη. Ἡ καλωσύνη του δὲν εἶχεν ὅρια. Ἡ ἀγάπη του, ὀὲ ὅσους τὸν πλησιάζανε κάπως καλύτερα, ἀπεριόριστη. Ἀπλούστατος καὶ στὸ σκαφτιὰ καὶ στὸ Σάχη.

Κρεινιοπράτη

«ΑΠΟ ΚΡΥΣΤΑΛΛΑ ΣΥΝΤΡΙΜΜΙΑ»

XXIV

Μ' ἱδρὼ καὶ μ' ἀγκομάχημα
δίχως ἀνασασμὸ
ἔσκαψα.... Σκλήρυνε ἄγρια
τὰ χέρια μου ἡ ἀξίνα.
Κι ὅταν ἐπαραμέρισα
κεῖστὴ γωνιὰ νὰ ξαπλωθῶ
εἶδα ὄνειρο τὸν κἠπό μου,
γιομάτον ἄσπρα κρίνα
..καὶ γλύκαινε τὸν ὕπνο μου
ἡ εἰκόνα αὐτὴ ἡ λευκὴ
κι' ἀπ' τὴ χαρά μου ἀνάφριξεν
ὅλο μου τὸ σῶμα.
Καὶ ξύτνησα...καὶ τι εἶδα μπρός;
—Ξερὸ ἦταν οἱ ἄνθοι
κι' ἡ χέρσα γῆ ἦταν ἄσκαφτη
ἡ πιότερη ἀκόμα...

XXV

Νὰ τὰ χωράφια ἀπέραντα
πυκνοσπαρμένα καὶ χρυσὰ
Νὰ τὰ σιτάρια φουντωτά,
πυκνά, σὰν τοῦ ἥλιου τὰ μαλλιὰ
κι' ὁλοξανθα' δές, τρέμουνε
καὶ λάμπουνε γυρμένα
τῶνα πᾶ στ' ἄλλο, ἀπ' τἀγεριοῦ
μιὰ ἀγάσα φιλημένα
..Καὶ μυστικά, στὴ σιγαλιά,
στὸ γαληνὸ τὸ δεῖλι
ἀργολικνίζονται 'λαφρὰ
στὴν ἀγκαλιὰ τ' Ἀπρίλη.
Μὰ ξάφνου ἀνορθωθῆκανε
ἀναριχίασε τὸ φῶς τοὺς
—Σκαφτιᾶς—στὸ ὄμορφνα τσαπί—
ἔρχεται—εἶν' ὁ θεός τους!—

Μεσογειακὴ Ἀκτή

ΡΕΜΒΑΣΜΟΙ

Κοντεύουνε μεσάνυχτα τ' Αὐγούστου...

Ἀπάνω στὸ γκρίζο τῆς νύχτας οὐρανό, τ' ἀστέρια, σὰν μικρὰ καντυλάκια, κινδυνεύοντας πότε τῶνα καὶ πότε τἄλλο νὰ σβύσουνε νἀν κάποιο τρελλὸ ἀεράκι νὰ τὰ φυσοῦσε, χύνουνε τ' ἀδύνατό τους φῶς. Τὸ φεγγάρι, ποὺ εἶναι τώρα στὸν καιρό του, σὰν ἕνας μεγάλος ἠλεκτρικὸς γλόμπος μὲ τ' ἄσπρο καὶ καθάριο του φῶς, κάνει ἀργὸ-ἀργὰ τὴ συνειθισμένη του νυχτερινὴ πορεία, διαβαίνοντας καμαρωτὰ ἀνάμεσα ἀπὸ τ' ἄλλα ἀστέρια σὰν νἄναι ὁ βασιλιᾶς των. Κάποτε μόνο κανένα παιγνιδιάρικο συννεφάκι τὸ ἐνοχλεῖ, μπαίνοντας μπροστά του, ἀλλ' αὐτὸ τὸ περιφρονεῖ καὶ ἐξακολουθεῖ τὸ δρόμο του.

Κάτω, ἐδῶ στὴν πόλη, βαθειὰ ἡσυχία βασιλεύει. Ὅλοι σεδὸν ἔχουν παραδοθῆ στὴ γλυκειὰ καὶ πλάνα τοῦ Μορφέα ἀγκάλη. Κάπου καὶ ποὺ ἀκούγεται τὸ γαβγισμα κἀνενὸς σκύλου, τὰ βήματα στὸ πλακόστρωτο τοῦ φουρνοῦ χωροφύλακα ἢ οἱ μαγευτικοὶ ἦχοι κἀμμιᾶς κιθάρας ποὺ τὴ συνοδεύει καὶ ἡ γάργαρη φωνὴ τοῦ τραγουδιστή. Ἕνα ἀλαφρὸ ἀεράκι, ἕνα μελτεμάκι, ποὺ χύνει μόσχους, ἔρχεται νὰ συμπληρώσῃ τὸ ρομάντσο αὐτῆς τῆς νύχτας, κουνιώντας τὰ φύλλα τῶν δέντρων μ' ἕνα ρυθμικὸ φρουφφοῦ.

Κι' ὁ στρόβιλος τοῦ γέρο-Χρόνου γυρίζει πάντα ἀκούραστος...

Φλάμπουρο τῆς Δευτεριάς

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὅταν ἤμουν μικρὸς κι' ἐγυρίσαμεν κάποτε ἀπὸ ἐκδρομὴν εἰς Δελφοὺς, μὲ ρώτησε ἡ ἀδελφή μου:

—Καὶ τί εἶδες ἐκεῖ;

—Κάτι καμήλες ψηλέσες!..

—Σὰν πόσο ψηλές;

—Νά, σὰν τὸ μπομπά"

Ἐστάλη ὑπὸ Ἀριστ. Ν. Τζίκα

***

Ὁ Κουφιοκεφαλάκης μονολογεῖ:

—Μισῶ ὅλα τὰ πράγματα ποὺ καταντοῦν στὰ ἄκρα. Πσραδείγματος χάρι, αὐτοὺς τοὺς κάλους...

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Γλυκειᾶς Ἀναμνήσεως

***

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

(Ὁ συνοδεύων τὴν λύσιν μὲ 10 λεπτὰ θὰ λάβῃ ἁπλῶς μέρος εἰς τὴν Κλήρωσιν. Ἐὰν θέλῃ νὰ δημοσιευθῇ καὶ τὸνομά του εἰς τοὺς Λύτας, πρέπει νὰ ἐπισυνάψῃ λεπτὰ 25 εἰς γραμματόσημον.

α'.) Παίγνιον

Ἐστάλη ἀπὸ τὸ Πατρινὸ Ναυτόπουλο

ΝΑ	ΡΙ	ΖΑ
ΒΕΡ	Α	ΦΑΩ
ΡΟΙ	ΚΟ	ΒΑΛ
ΚΑ	ΝΗ	ΛΑ

Τέσσαρες πόλεις τῆς Μακεδονίας.

β'.) Ρεβοῦς

Ἐστάλη ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τρικαλείου

κρ κρ
ΓΑ : : α τί;
κρ κρ
κρ

γ'.) Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

Ἐστάλη ἀπὸ τοῦ "Αρεως

Charade

Dans mon premier, je vais
ou vite ou lentement;
Quand je trouve mon second,
je vais comme le diable.
Mais si tu réunis mon
tout, adroitement,
Je ne suis plus mobile,
alors je deviens stable.

Λύσεις τοῦ 4ου φύλλου

α') Λευκόν, μέλαν, γ') PUIS
πράσινον, φαιόν, κίτρι- URNE
νον.—β'. Τὸ ὄρος INSU
Ὄχη(Ὄχι) τῆς Εὐβοίας. SEUL

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΗΡΩΣΙΣ

ΤΩΝ ΔΩΡΩΝ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Ἐτέθησαν εἰς τὴν Κληρωτίδα οἱ ἀριθμοὶ 1 ἕως 3053—τόσοι εἶχον ἐγγραφῆ μέχρι τῆς 15 Ἰουνίου εἴτε ἐτήσιοι, εἴτε ἑξάμηνοι, εἴτε τρίμηνοι— καὶ ἐκληρώθησαν οἱ ἑπόμενοι κατὰ σειρὰν ἀριθμοὶ κερδίζοντες τὰ γνωστὰ ἐκ τῶν προηγουμένων κληρώσεων δῶρα:

2077, 997, 1612, 784, 2736, 103, 1839, 1168, 883, 1393, 243, 1912, 607, 1059, 2893, 400, 1758, 1435, 2979, 341, 1016, 746, 1532, 1985, 1314, 2330, 506, 968, 696, 1687, 852, 2502, 42, 1883, 1143, 777, 3047, 1962, 1218, 463, 1579, 2164, 182, 1634, 925, 357, 2017, 2788, 2674, 535.

Ἡ Γ' ΚΛΗΡΩΣΙΣ θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ ἑπόμενον φύλλον.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Ἀθῆναι, τὴν 30 Ὀκτωβρίου 1919

***Στερεότυπον**: Δὲν ἀπαντῶ εἰς ἐρωτήσεις καὶ ἀπορίας, ποὺ εὐκολα βρίσκει κἀνενας τὴν ἀπάντησιν καὶ τὴν λύσιν στὸν «Ὀδηγὸν τοῦ Συνδρομητοῦ», ἄμα τὸν διαβάσῃ προσεκτικά.*

ΕΛΛΑΒΑ τὸ καλὸ αὐτὸ γραμμάτάκι: «Εὐχαριστῶ θερμόκεστα τὴ Διάπλασι γιὰ τὰ καλά της λόγια. Κι' ἄς μὴ νομίζῃ πὼς ἦταν δυνατὸ νὰ μὴν ἔχω περάσει κι' ἐνὰ ἀπ' τὸ Σχολειό της! Ἤμουν, μικρότερος, μαζὶ μὲ τὸν ἀδελφό μου, δικός της· (καὶ μὲ τὶ ἐμπεριαλιστικὸ ψευδώνυμο: *Δοὺξ τῆς Ναυπάκτου*!) δυστυχῶς ὅμως κακὲς περιστάσεις τῆς ζωῆς μοῦ εἶχαν περιορίσει τὴν ἐνέργεια τῶν παιδικῶν χρόνων. Καὶ πάλι εὐχαριστῶ.—*Γ. Ἀθάνας*».—Εἶμαι κατενθουσιασμένη ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὸ Σχολειό μου ἕνας τέτοιος ποιητής. Καὶ θὰ ἤμουν ἀκόμα περισσότερο, ἄν ὁ κ. Ἀθάνας, γιὰ τὰ τροφεῖα, ἀποφάσιζε νὰ γράφῃ κάπου-κάπου καὶ κανένα ποιηματάκι γιὰ παιδιὰ καὶ νὰ μοῦ τὸ στέλλῃ νὰ τὸ δημοσιεύω. Ἀ: ἐλπίσω, ὅτι ἄν ἴδῃ αὐτὲς τὲς γραμμές, Θὰ τὸ σκεφθῇ.

Τὸ εἶπα πολλὲς φορές, *Φαλαξ*: Σὲ ὅλα τὰ τετράδια Μ. Μυστικῶν ποὺ στέλλει, μπορεῖ κανεὶς νὰ γράφῃ τὲς ἴδιες ἀκριβῶς ἀπαντήσεις. Νὰ ἔχῃ δηλαδὴ *ἕνα τύπο* τετραδίου καὶ αὐτὸν νὰ μεταχειρίζεται γιὰ ὅλους. Κι' εἶναι ἴσως τὸ πιό σωστό. Γιατὶ στὸ τετράδιο γράφει τὶς ἰδέες του καί, φυσικά, τὶς ἴδιες ἰδέες θὰ ἔχῃ γιὰ ὅλους. Δὲν μπορεῖ, πιχ: γράφοντας στὸν Α. νὰ προτιμᾷ τὸ γαλάζιο χρῶμα, καὶ γράφοντας στὸν Β. νὰ προτιμᾷ τὸ κόκκινο. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ διατύπωσις μπορεῖ νὰ διαφέρῃ, δὲν ἐμποδίζεται, ἄν θέλῃ, νὰ γράφῃ καὶ τετράδια μὲ ἀπαντήσεις διατυπωμένες διαφορετικά.

Πρίμρος, σ' ἐνέγραψε στοὺς «Φοιτητὰς» καὶ μπορεῖς νὰ εἶσαι ἥσυχη πώς θὰ λάβῃς ἀνείτυπο.—Τί; Θἀρθῇς στὰς Ἀθήνας νὰ μείνῃς λίγον καιρὸ καὶ τὸ σκέφτεσαι νὰ μ' ἐπισκεφθῇς στὸ γραφεῖο μου, ἤγιατι...ντρέπεσαι; Μὴ τὸ ξαναπῇς! Σὲ περιμένω χωρὶς ἄλλο.

Ἔστειλα, *Σφουγγαρᾶ*. Τὰ ἤξερα δὲ πὼς μόνον ἀπὸ ἀμάλεια δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ μὴ μοῦ γράψῃς ἐσύ. Ποῦ εἶναι τώρα ὁ ἀδελφός σου; Ἐντελῶς; καλά, ἔ; Φαντάζομαι ὅμως; τὴν ἀγωνία σας ἐσύ; νὰ φράσετε, μετὰ τὸ τηλεγράφημα...Ἔ, αὐτὰ ἔχει ἡ ζωή. Νὰ εἶναι μόνον παρατυπία.

«Βρέχει, βρέχει, διαρκῶς βρέχει. Τρεῖς ἑβδομάδες τώρα διαρκεῖ ὁ ἐλεεινός αὐτὸς καιρός κι' ἔμεθα ἀκόμη στὴν ἐξοχή...» Ποιὸς μοῦ γράφει ἔτσι; Ἡ *Γλυκειὰ Ἀνάμνησις*. Ἄ, τί ὡραῖα ποὺ μοῦ περιγράφει τὴν ἐξοχή της μὲ τὴ βροχή. Κομμάτι γιὰ τὴ Σελίδα κι' ὄχι ἁπλὸ γράμμα. Καὶ νὰ συλλογιέμαι ὅτι ἄλλοι,—σὰν αὐτὸν πχ: ποὺ μοῦ καταγγέλλει ἡ ἴδια,— γιὰ νὰ μοῦ στείλουν μιὰ ἀκλουστάτη περιγραφὴ ἀπὸ τὴ φύση, πρέπει νὰ τὴν ἀντιγράψουν ἀπὸ ἄλλο περιοδικό! — Κι' κατὰ λέξιν, φίλη μου, κατὰ λέξιν. Γιατὶ αὐτὲς οἱ λίγες ἀλλαγὲς ποὺ βλέπεις, εἶναι τὰ διορθώματα ποὺ κάνω ἐγώ 'ς ὅλα σχεδὸν τὰ κομμάτια ποὺ δημοσιεύω στὴν πολυπαθῆ κι' ἀξιολύπητη αὐτὴ Σελίδα...

"Ἀκοῦστε τί ἔπαθε κι' ὁ "Αρης, ποὺ γύρισε προχθὲς ἀπὸ τὴν Πόλη μὲ τὸν «Ἀδριατικό»: Τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ κατέβαζαν στὴ βάρκα, τὸ μπαοῦλο του ἔπεσε στὴ θάλασσα· καὶ ὅλα τὰ βιβλία ποὺ εἶχε μέσα, χρυσόδετα τὰ περισσότερα, ἀξίας 800 δραχμῶν τουλάχιστο, βράχηκαν καὶ χάλασαν. Καὶ τώρα μὲ ρωτᾷ τί νὰ κάμῃ; νὰ ἐπιδόσῃ μήνυσιν ἐναντίον τοῦ βαρκάρη;—Μὰ βέβαια ποὺ ὁ βαρκάρης ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ τὴ ζημία. Ἂν εἶναι ὅμως κανένας πτωχὸς οἰκογενειάρχης;...

Κι' ἄλλη ἀρχίζει τώρα τὸ γράμμα μὲ τὸν καιρό καὶ μὲ τὴ βροχή: ἡ *Φιλόπατρις Ἑλληνίς*. Περίεργο πρᾶγμα, ἀλήθεια, νὰ βρέχῃ πανεοῦ. Θἄλεγε κανένας πὼς εἶναι "Οκτώβριος. Φθινόπωρο...—Ναί, αὐτὴ εἶναι ἡ *Ψεύτικη Κουκλίτσα* ποὺ γράφει τὰ ὡραῖα ποιήματα, αὐτὴ ποὺ κάποτε εἴδατε τὴν εἰκόνα της στὸ φύλλο, ἐπειδὴ βραβεύθηκε σὲ Διαγωνισμό.

Ἔτσι γρήγορα περνᾷ ὁ καιρός, *Λάτρις τοῦ Ὠρείου*: Ἀπὸ τὸ καλοκαίρι στὸν χειμῶνα κι' ἀπὸ τὴν ἐξοχὴ στὸ σχολεῖο, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουμε. Καὶ πρέπει νὰ τὸ ἔχῃ κανεὶς πάντοτε ὑπ' ὄψει του αὐτὸ τὸ γρήγορο πέρασμα καὶ νὰ μὴ χάνῃ τὸν καιρό του, νὰ μὴν ἀναβάλλῃ καὶ νὰ μὴ λέγῃ «δὲν πειράζει, στὴ Διάπλαση γράφω κι' ἀργότερα»...

Τὸ *Δοξασμένο Γιαταγάνι*,— περιεκτικά του, εἶναι ἄρρωστος ὁ κἀτμένος καὶ μοῦ γράφει ἀπὸ τὸ κρεββάτι, κάνοντας γραφεῖο δυὸ δεμένους τόμους μου, — μοῦ ἐκφράζει τὴ μεγάλη του χαρὰ γιὰ τὴν ἐπανάληψη τῶν «Ἀθηναϊκῶν Ἐπιστολῶν» τοῦ Φαίδωνος. «Δὲν λέγω— μοῦ γράφει,—ὅτι τὰ ἔργα ποὺ δημοσιεύασες στὴ θέσι τῶν «Ἀθηναϊκῶν Ἐπιστολῶν» δὲν ἦταν ὡραῖα, κάθε ἄλλο! Ἀλλὰ σὰν τὰς «Ἐπιστολὰς» ποτέ. Τίποτε δὲν ὑπάρχει ποὺ νὰ δύναται νὰ παραβληθῇ μὲ αὐτάς. Ἐγὼ τὰς προτιμῶ ἀπ' ὅσα δημοσιεύσεις, καὶ ἀπὸ τὰ μυθιστορήματα ἀκόμη.»

Κι' ἐγὼ νομίζω, *Πατριωτικὴ Ἕνωσις*, ὅτι σ' ἐλπίδες σας δὲν θὰ διαψευσθοῦν, ἀφοῦ ἔχετε τόσο ζῆλο κι' ὑπομονή. Κι' ἀλήθεια, στὴν Κεφαλληνία τὸ περιοδικό μας δὲν εἶναι διαδεδομένο ὅσο ἔπρεπε καὶ μποροῦσε.

"Ἔχετε λοιπὸν ἄδικο ἐναγγελίας κι' ἡ "Ομάδα σας, ὅσο μικρὴ κι' ἂν εἶναι: μπορεῖ νὰ κάμῃ μεγάλα.

Συμφωνῶ, *Φεμινίστρια* ἀφοῦ εἶναι στὴν τελευταία τάξη καὶ θὰ δώσῃς μάλιστα ἐξετάσεις καὶ σὲ δημόσιο Γυμνάσιο, φέτος πρέπει νὰ διαβάζῃς περισσότερο κι' ἀς μὴ μοῦ γράφῃς τόσο συχνά. Ἔ, ὅταν κιὰ τυχαίνῃ νὰ ἀδιαθετῇ ὁ Γυμνασιάρχης καὶ νὰ μὴν ἔχετε μελέτη μιὰ ἡμέρα, ὅπως τώρα,— σὲ κάτι τέτοιες τελοσπάντων εὐκαιρίες, ἐνθυμοῦ πὼς ἔχεις καὶ μιὰ Διάπλασι, ποὺ μὲ τόση εὐχαρίστησι διαβάζει τὰ γράμματά σου.

"Ὀχι, *Κόδριγκτον* τὸ 1904 δὲν ἔγινεν ἑορτὴ διὰ τὴν Εἰκοστεκαιπενταετηρίδα μου. Ἐκωμάσθη μόνον τὸ 1909 ἡ Τριακονταετηρίς. Κι' ἤτανε ἀληθινὰ μιὰ θαυμασία ἑορτὴ στὴ σάλα τοῦ «Παρνασσοῦ», ποὺ μπορεῖς νὰ ἰδῇς τὴν περιγραφή της στὸ εἰδικὸ φυλλάδιο ποὺ ἐξέδωσα τότε. "Ὀσο γιὰ τὴν Τασσαρακονταετηρίδα, δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ γίνῃ τίποτα, γιατὶ συνέπεσε ὁ πόλεμος. Ἔ, ἄς ἐλπίσουμε ὅτι πολὺ μεγαλοπρεπέστερα θὰ ἑορταασθῇ ἡ Πεντηκονταετηρίς.

Τρελλὴ Νεόστης, εἶσαι πολὺ δικαιολογημένη γιὰ τὴ σιωπή σου. Ἴδες τί ἀπαντῶ παραπάνω καὶ στὴ *Φεμινίστρια*. Καὶ αὐτοὶ ποὺ σὲ θεωροῦν εἴδος ἀποχωρισθεῖσαν», ἀς μάθουν τώρα ὅτι μόνον φασαρίες καὶ σκοτοῦρες σ' ἐμποδίσαν νὰ φανῇς τόσον καιρόν.

Ὠραία Ἐπιστολὲς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα καὶ οἱ ἑξῆς: *Τιμημένο Τουρέκι, Μαγευτικὸν Σελληνόφως, Μακεδὼν Πρόκοπος, Τάγκς* (στὴν ἐρώτησή του ἀπαντῶ γαί·) *Ἐπτάλοφος, Ταπεινὸν "Ιον, Φρουρὸς τῆς Ἑλλάδος, Σφουγγαρᾶς* (δευτέρα ἐπιστολή,) *Πρίγκηψ τοῦ Γέλοιτος* καὶ *Ἰωνικὸς Ἑλληνισμός* (ποῦ τὸν συγχαίρω γιὰ τὸ λίαν.)— Ἐξετέλεσα τὰς παραγγελίας των καὶ τοὺς εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ των λόγια.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

[Ὀλίγον ψευδώνυμον ἀγωνίζεται ἡ ἀνανεούται, ἀν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ δικαιώματος, δρ. 2. Τὰ ἐγκεκριμένα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1919. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α ἀνήκουν εἰς ἀγόρια, καὶ ὅσα ἀπὸ Κ εἰς κορίτσια.]

Νέα Ψευδώνυμα: *Πόθος τῶν Ἑλλήνων*, ἀ. (—;) *Δεσβία* *Ἀριστοκράτες*, κ. *Ἰδεώδης Πατρίς*, κ. (ΓΣ). *Νότα*, κ. (ΔΤ).

ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Διὰ 1 ἕως 3 τὸ πολὺ κρυπτάσεις λεπτὰ 50
Διὰ τὰς περισσοτέρας 10 λεπτὰ ἡ λέξις.

Μ. Μ. ἐπιθυμοῦν νἀνταλλάξουν:

—ὁ *Ἀνεμοστρόβιλος* μὲ *Σπινθ. τ. Ἐλευθερ.*, *Λάτρ. τ. Μουσ.*, *Γοργ. Ἀλιάκμ.*, *Δήθην*, *Δημοκρατ.*, *Κελαϊδιστρ.*, *Λυγαρ.*, *Φαίδρ.*—ἡ *Μυρτιὰ* μὲ *Ἐλευθ.*, *Κρήνην*, *Στέφ. τ. Νίκης*, *Δυναριάν*. — Τὸ *Φιόρο τοῦ Λεβάντε* μὲ *Μαγνόλια*, *Μαραμένο Φιόρι*

τοῦ μοῦ εἶχαν στείλει Γενικὰς Στατιστικὰς τῶν Εὐσήμων καὶ γι' αὐτὸ εἶπα πῶς μ' ἐβοήθησαν') *Ἰδανικότητα* (τὸ ἔλαβα') *Ἀλαμάνα* (ἔγειναν δεκταί') *Μεγάλην Ἰδέαν* (ναί, τὰ εἴδη ὅλα τῶν Ἀσκήσεων εἶναι περισσότερα· ἀλλὰ διὰ μιᾶν Συλλογὴν 15 εἴδη εἶναι ἀρκετά· ἔπειτα δὲν κάνουν ὅλοι τὰ ἴδια') *Κόδριγκτον* (ὁ Ἰνδικὸς Γρῖφος δίδει τὸ ἀρχικὸν κάθε λέξεως καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν λοιπῶν στοιχείων της· π : χ : ζ (8) η (0) ε (4)=*Ζήτω ἡ Ἑλλάς*') *Λύραν τοῦ Ὁμήρου* (παρέλαβα καὶ ἔστειλα') *Σβέντζον* (παρέλαβα τὰς 5 δρ. καὶ σ' ἐπίστωσα') *Δορυφόρον* (λάθος· κράτιμαι ἡ συνδρομή σου ἔληξε τὴν 31 Ὀκτωβρίου') *Π. Ι. Χατζ.* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· φύλλον ἔστειλα') *Ἀνεμοστρόβιλον* (δὲν ἐνθυμοῦμαι· ἂν εἶναι ἀνάγκη, μου τὸ ξαναγράφεις') *Ἡρωϊκὴν Σάμον* (α', καὶ μὲ νέον ψευδώνυμον. τὸ ἴδιον εἶναι, ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ β', ὄχι, δὲν ἐπῆρε') *Γραμμένο Ἀνθοπέταλο* (πολὺ μ' εὐχαρίστησε τ' ὡραῖο γραμματάκι σου') *Μουσηγέτην Ἀπόλλωνα* (ἔστειλα καὶ περιμένω γρήγορα νὰ τὰ στείλῃς') *Κόρην τοῦ Βουνοῦ* (ἔλαβα') *Ἡρώδην τὸν Ἀττικὸν* καὶ *Περσέα* (τὰ τελευταῖα φύλλα τυπώθηκαν ἀργότερα τοῦ συνήθους') *Ναυτόπουλο τοῦ Βοσπόρου* (ἄλλο τὸ *Ναυτάκι*') *Δέναν* (ἔλαβα καὶ ἀνανέωσα τὴν συνδρομήν σου ἡ κάρτα ἔστάλη') *Θαλκτικὴν Κωνπόλιν* (καλῶς ἦλθες!) *Φαληρικὴν Ἄβραν* (ἔχει καλῶς') *Φρόντον* (παρέλαβα τὰς 5 δραχμάς· διὰ τὸ ἄλλο νομίζω ὅτι σοῦ ἀπήντησα') *Βεορβίνιαν* (ναί, θὰ περιμένω λοιπὸν τὴ νέα φωτογραφία') *Γέρω-Δήμον* κτλ. κτλ.

Δημ. Σ. Κόκ., *Ἑλένην Δεοντ.*, *Ἑεπεσμ. Λόρδον*, *Ρεῖκι τῆς Διμναφίλασσας*, *Κωνστ. Γ. Π.* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ.)

Ὄμηρον, *Ἀπελευθ. Μικρασιάτην*, *Εὔανδρον*, *Ἤπειρον*, *Μυρτιάν*, *Μοσχομάγκαν τῶν Παρναίων*, *Γ. περήφανο Ἑλληνόπουλο*, *Ἀθάνατον Ἰδανικὸν* (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἄνοιξα μετὰ τὴν 29 Ὀκτωβρίου, θ' ἀπαντήσω εἰς τὸ προσεχές.

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς Α' Περιόδου (1879—1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς δέκα: 1ος, 5ος, 7ος, 12ος, 14ος, 18ος, 19ος, 20ός, 21ος, καὶ 24ος.—Ἕκαστος τόμος *δραχ. 3*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος *δραχ. 3,20* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ *δρ. 3,50* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς Β' Περιόδου (1894—1918) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 25 ἐν ὅλῳ.—Ἕκαστος τόμος ἄδετος *δρ. 10* καὶ δεμένος *δρ. 11*. Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν λεπτὰ *50* ὁ ἄδετος καὶ δρ. *1,50* ὁ δεμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. *1,50* εἴτε ἄδετος εἴτε δεμένος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Συνέχεια τοῦ 183ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων Ἰδρίου—Νοεμβρίου. Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι τῆς 7 Ἰανουαρίου ἀλλὰ καὶ πέραν τῆς προθεσμίας ταύτης ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἔχουν ἀκόμη δημοσιευθῆ, ὅπως καὶ τῶν προηγουμένων φυλλαδίων]

656. Δεξίγριφος

Φθόγγο μουσικῆς λαμβάνω
Καὶ μι' ἀρχαία μετοχὴ
Καὶ σοφὸς ἀρχαῖος κάνω
Νέαν ζήσῃ στὴ στιγμή.

Ἐσταλὴ ὑπὸ τοῦ Τεύθρα

657. Μεταγραμματισμὸς

Χωρὶς ἐμέ, οὔτε νύκτα
Δὲν βλέπεις οὔτε ἡμέρα.
Κεφάλι ἄλλο μοῦ βάνεις;
Μικρὸ νησάκι κάνεις
Εἰς τὸ Αἰγαῖο πέρα.

Ἐσταλὴ ὑπὸ τῆς Φαληρικῆς Ἄβρας

658. Ἀναγραμματισμὸς

Τῆς Εὐρώπης μικρὸ Κράτος
—Μὰ μεγάλο στὴν ἀξία,—
Δι' ἀναγραμματισμοῦ,
Ἡ κοινὴ ὀνομασία
Ἄνθους γίνεται γνωστοῦ.

Ἐσταλὴ ὑπὸ Σταυρούλας Μαρκοκούλου

659. Τρίγωνον

* * * * * = Τροφή.
* * * * = Ἀκρωτήριον
* * * = Ἄρθρον.
* * = Ἔμψυχον
* = Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ἐσταλὴ ὑπὸ τῆς Κοσμοκ. Ἑλλάδος

660. Ἀστὴρ

Νάντικατασταθοῦν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων οὕτως ὥστε νὰ ἀναγινώσκονται: ὁριζοντίως Μοῦσα, καθέτως Γῆ γας, διαγωνίως δὲ βασίλισσα τῶν Θηβῶν καὶ Πλανήτης.

* * * * \